

INFORMACIJA O VANJSKOM I UNUTARNJEM DUGU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
NA DAN 31.12.2012. GODINE

Sarajevo, juni 2013. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	3
2. PRAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR.....	3
3. STANJE DUGA.....	4
4. SVRHA ZADUŽIVANJA, STRUKTURA I KRETANJE DUGA.....	4
4. DUG FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE.....	6
4.1. VANJSKI DUG FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	6
4.1.1. Struktura vanjskog duga	6
4.1.1.1. Struktura vanjskog duga po načinu i vremenu nastanka	6
4.1.1.2. Valutna, ročna i kamatna struktura vanjskog duga	7
4.1.2. Izmirenje vanjskog duga u 2012. godini.....	7
4.1.3. Novi krediti odobreni u 2012. godini	8
4.1.4. Vanjski dug prenesen na krajnje korisnike.....	8
4.1.5. Stand-by aranžman (MMF)	9
4.2. UNUTARNJI DUG FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE.....	10
4.2.1. Neisplaćene naknade dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane za robe, materijale i usluge.....	11
4.2.2. Obaveze po osnovu neisplaćenih plaća i dodataka bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH.....	12
4.2.3. Stara devizna štednja	12
4.2.4. Potraživanja nastala u ratu ili tokom neposredne ratne opasnosti.....	13
4.2.5. Trezorski zapisi Federacije Bosne i Hercegovine.....	14
4.2.6. Obveznice Federacije Bosne i Hercegovine	15
5. DUG U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE	16
5.1. DUG KANTONA.....	17
5.2. DUG OPĆINA I GRADOVA.....	17
5.3. DUG JAVNIH PREDUZEĆA I OSTALIH KORISNIKA.....	18
5.3.1. Dug javnih preduzeća iz nadležnosti Federacije BiH.....	18
5.3.2. Dug javnih preduzeća iz nadležnosti kantona.....	18
5.3.3. Dug javnih preduzeća iz nadležnosti općina i gradova	19
6. ODRŽIVOST DUGA U FEDERACIJI BiH	19
ZAKLJUČAK	22
PRILOZI	23

1. UVOD

Na osnovu podataka kojima raspolaže Federalno ministarstvo finansija-Federalno ministarstvo financija u Informaciji o vanjskom i unutarnjem dugu Federacije Bosne i Hercegovine prikazano je stanje duga Federacije Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2012. godine, s ciljem informisanja o stanju duga u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) i stvaranja osnovnih pretpostavki za adekvatno upravljanje dugom u Federaciji. Osim podataka o zaduženosti i stanju duga Federacije, ovom informacijom se ukazuje na projicirani dug u periodu 2013.-2016. godina, te plan servisiranja obaveza u istom periodu.

Nivo duga u Federaciji direktno je povezan sa početnim nivoom vanjskog duga, nastalog preuzimanjem dijela duga bivše Jugoslavije, kao i preuzimanjem unutarnjih obaveza iz ranijeg perioda.

Novi dug nastao je zaduživanjem Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije kod različitih bilateralnih i multilateralnih ino-kreditora, emisijom vrijednosnih papira (kratkoročnih i dugoročnih), te zaduživanjem u zemlji.

Najveći dio unutarnjeg duga čine dvije kategorije duga koje podliježu verifikaciji, odnosno registraciji: stara devizna štednja i ratna potraživanja. S tim u vezi i podaci o ukupnom dugu Federacije ovisni su o tome da li se unutanji dug posmatra u odnosu na Zakonom utvrđene ili u odnosu na verifikovane obaveze.

2. PRAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

Pravni okvir kojim se reguliše oblast duga i zaduživanja u Federaciji utvrđen je Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br: 86/07, 24/09 i 44/10 – u daljem tekstu: Zakon o dugu), Zakonom o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br: 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10 i 45/10- u daljem tekstu: Zakon o budžetima), Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br: 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09 i 42/11), Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje (Službeni glasnik BiH, br: 28/06, 76/06, 72/07 i 97/11), i Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br: 62/09 i 42/11).

Zakonom o dugu uređuje se dug i garancije Federacije, kantona, gradova i općina u Federaciji, način i postupak zaduživanja, osiguranje sredstava za otplatu duga, izdavanje garancija, vođenje evidencija o dugu i garancijama, te druga pitanja koja se odnose na dug i garancije.

Zakonom o dugu također je utvrđena nadležnost u pogledu zaduživanja i upravljanja dugom. Federalnom ministarstvu finansija-financija utvrđena je nadležnost u pogledu upravljanja, nadgledanja i planiranja novih zaduženja, te provođenja procedure zaduživanja i upravljanja dugom Federacije BiH¹, dok su ministarstva finansija kantona, odnosno općinske i gradske službe za finansije nadležne za provođenje procedura zaduživanja i upravljanja dugom kantona, općina i gradova.

U upravljanju dugovima u Federaciji, Federacija i kantoni, u skladu sa članom 4. Zakona o dugu, zajedno dogovaraju i određuju gornji nivo konsolidiranog duga Federacije.

O visini zaduživanja Federacije, na prijedlog Vlade, odlučuje Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donošenjem zakona o izvršenju budžeta, koji se svake godine donosi uz budžet. Zakonom o dugu utvrđena su ograničenja za zaduževanje i vezana su za godišnje iznose servisiranja duga².

¹ Federalno ministarstvo finansija pruža i administrativnu podršku Komisiji za dug, koju, u skladu sa Zakonom, imenuje Vlada Federacije, a čine je federalni i kantonalni ministri finansija. Zadaci Komisije za dug su utvrđivanje stanja i perspektive duga u Federaciji, utvrđivanje potrebnih prihoda za servisiranje duga i mjera za održavanje stabilnosti u servisiranju duga, te kriterija i visine novih zaduživanja.

² Godišnji servis duga Federacije ograničava se na 18% konsolidiranih prihoda Federacije i kantona ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini, dok je iznos servisiranja duga za kantone, gradove i općine ograničen na 10% njihovih prihoda iz prethodne fiskalne godine

3. STANJE DUGA

Ukupan vanjski i unutarnji dug Federacije BiH, utvrđen Zakonom, sa stanjem na dan 31.12.2012. godine iznosi 5.829,47 mil. KM, od čega se na vanjski dug odnosi 4.379,43 mil KM i na unutarnji dug (u odnosu na Zakonom procijenjeni dug) 1.450,04 mil. KM.

Obzirom da neke kategorije unutaršnjeg duga podliježu verifikaciji, ukupan dug Federacije BiH, posmatran u odnosu na verifikovane obaveze, iznosi 5.249,59 mil. KM.

Ovakvo stanje duga Federacije BiH uključuje i dug koji je supsidijarno prenesen na krajnje korisnike. Izuzme li se dug krajnjih korisnika, koji imaju obavezu plaćanja po osnovu kreditnog zaduženja, stanje duga Federacije BiH na dan 31.12.2012. godine (u mil. KM) iznosi :

Stanje duga prema Zakonu			Stanje duga po verifikaciji	
Vanjski dug FBiH	Unutarnji dug	Ukupno	Unutarnji dug	Ukupno
2.774,61	1.450,04	4.224,65	870,16	3.644,77

4. SVRHA ZADUŽIVANJA, STRUKTURA I KRETANJE DUGA

Dug u Federaciji u direktnoj je vezi sa početnim nivoom vanjskog duga, nastalim preuzimanjem dijela duga bivše Jugoslavije prema ino-povjericima (stari dug), kao i sa preuzimanjem unutarnjih obaveza³, te sa novim zaduživanjem.

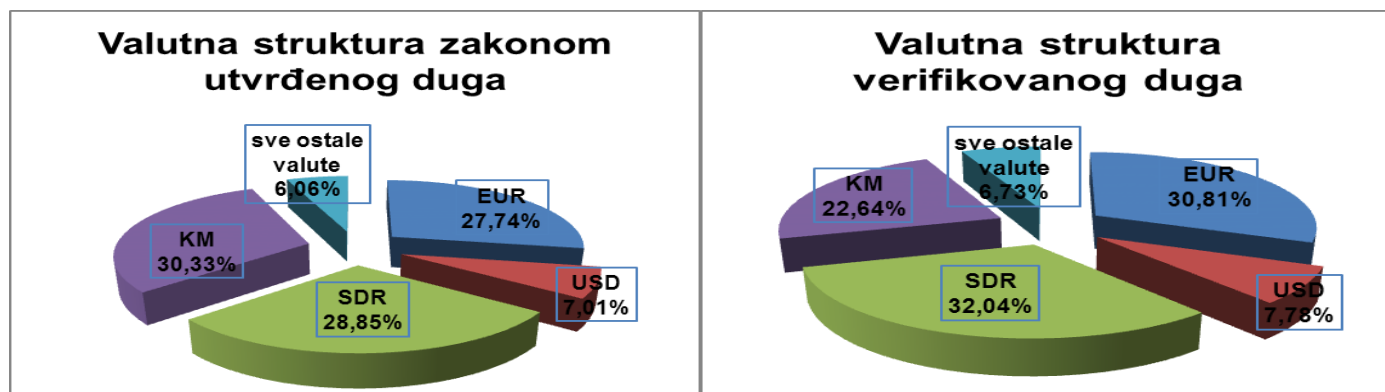
Odobreni novi krediti su najvećim dijelom namijenjeni za realizaciju kapitalnih, infrastrukturnih projekata, kao podrška privrednim djelatnostima, te usmjereni ka javnom sektoru, bilo kao budžetska podrška ili za finansiranje obrazovanja, zdravstva, socijalnog sektora i sl.

Tabela 1. Svrha novog vanjskog zaduženja u mil. KM

Namjena kredita	Ukupno zaduženje	Stanje duga 31.12.2012.
Projekti za infrastrukturu	2.754,92	1.498,99
Projekti za podršku privrednim djelatnostima	292,78	220,76
Projekti usmjereni javnom sektoru –UKUPNO, od čega	1.847,39	1.576,86
Projekti iz oblasti obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, zapošljavanja	948,69	719,54
Projekti za budžetsku potporu	898,70	857,32
UKUPNO	4.895,09	3.296,61

U skladu sa zakonom, Federacija se može zadužiti za finansiranje budžetskog deficita i kapitalnih investicija, te za otplatu duga Federacije i izmirenje dospjelih obaveza u vezi sa garancijama koje je dala Federacija.

U zavisnosti od toga da li se ukupan dug posmatra u odnosu na Zakonom utvrđene ili verifikovane obaveze variraju i pokazatelji o strukturi duga. Učešće domaće valute u strukturi ukupnog, zakonom utvrđenog duga, je 30,33%, dok učešće u verifikovanom dugu iznosi 22,64%.

³ Preuzete obaveze iz osnova stare devizne štednje i ratnih potraživanja, kao i obaveze bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije Bosne i Hercegovine iz osnova neisplaćenih naknada prema dobavljačima za robe, materijale i usluge i iz osnova neisplaćenih plata i naknada

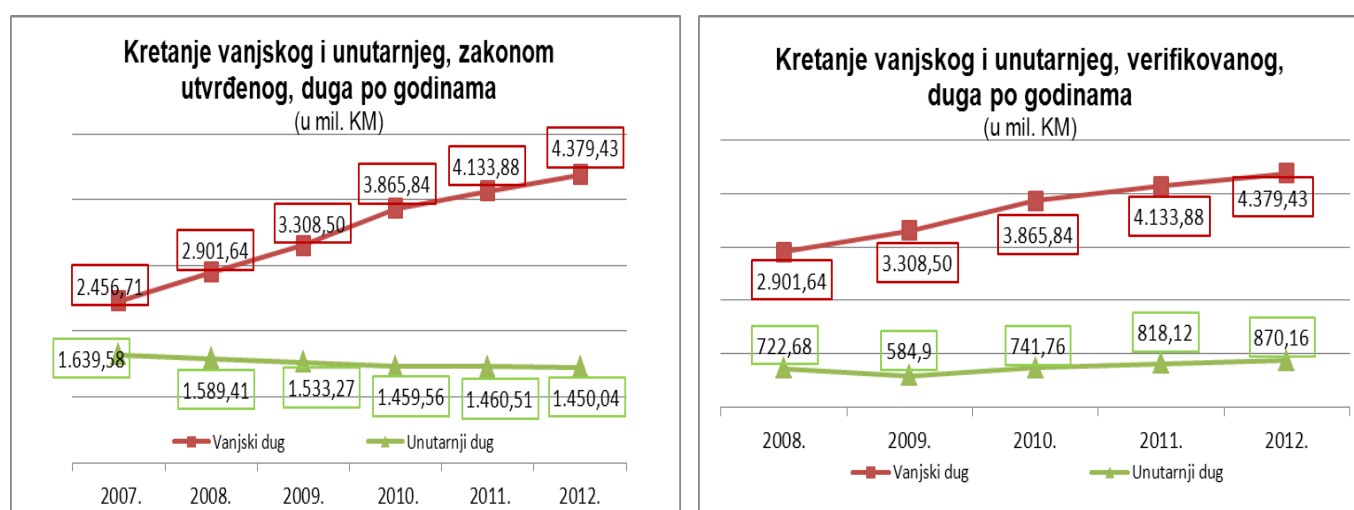
Odnos vanjskog duga i unutarnjeg duga u zakonom utvrđenom dugu je 75,12% : 24,87%, dok je njihov odnos u ukupnom verifikovanom, odnosno registrovanom dugu 83,42% : 16,58%.

U strukturi vanjskog duga tri valute učestvuju sa 84,67%, od kojih je najveće učešće SDR-a (38,41%), potom EURa (39,93%) i USD (9,33%). Za 7,27% duga ugovoreno je zaduženje u KM. Sve ostale valute⁴ u ukupnom vanjskom dugu učestvuju sa 8,06%.

Posmatrano po ročnosti, u strukturi vanjskog duga najveće je učešće kredita sa rokom otplate između 31 i 40 godina (34,00%) i kredita sa rokom otplate između 11 i 20 godina (32,80%), dok u ročnoj strukturi unutarnjeg duga prevladavaju petogodišnji (37,82%) i petnaestogodišnji dug (24,24%).

Prema kamatnoj strukturi, za dug Federacije BiH ugovorena je fiksna kamatna stopa za 62,04% duga. Varijabilna kamatna stopa odnosi se isključivo na vanjski dug, i u ukupnom vanjskom dugu učestvuje sa 55,23%. U starom dugu učešće fiksne kamatne stope je 59,11%, dok u novom dugu učestvuje sa 53,94%.

Izmjenom Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza Federacije Bosne i Hercegovine i smanjenjem unutarnjeg duga zaduženost Federacije (zakonom utvrđeni dug) je u 2009. godini imala pad u odnosu na prethodne godine. Međutim, kako je nastavljen trend rasta vanjskog duga⁵ povećava se i ukupna zaduženost (sa 5.594,39 mil KM 2011. godine na 5.829,47 mil. KM na kraju 2012. godine).

Povećanje stanja duga u odnosu na 2011. godinu uzrokovano je, kako rastom vanjskog, tako i unutarnjeg duga, odnosno angažovanjem ranije ugovorenih ino-kredita za projekte u toku, povlačenjem dvije tranše IV Stand-by aranžmana, te emisijom dužničkih vrijednosnih papira na domaćem tržištu i novim verifikovanim obavezama iz osnova stare devizne štednje.

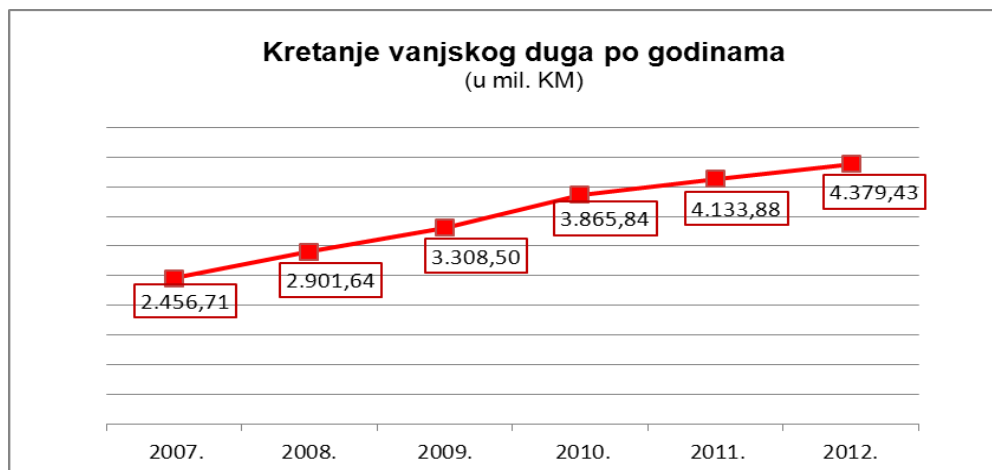
⁴ Ostale valute zaduženja su CPY, DKD, SEK, FIM, SR, DKK, CAD, CHF, KRW, JPY

⁵ Stanje vanjskog duga na dan 31.12. po godinama iznosilo je: 2009. godine -3.308,50 mil. KM; 2010. godine -3.865,84 mil. KM; 2011. godine - 4.133,88 mil. KM i 2012. godine -4.379,43 mil. KM

4. DUG FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

4.1. VANJSKI DUG FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Vanjski dug Federacije, uključujući dugove krajnjih korisnika na koje su supsidijarno prenesene obaveze izmirenja kreditnog zaduženja, na dan 31.12.2012.godine iznosi 4.379,43 mil. KM, što je za 80,60 mil. KM više nego 30.06.2012. godine, odnosno za 245,55 mil. KM više nego 31.12.2011. godine.

Prema kreditorima najveće je učešće Svjetske banke u ukupnom stanju duga (34,18%) i u novom dugu Federacije (38,07%), dok u starom dugu dominiraju krediti iz Pariškog kluba (48,79%)

Tabela 2. Vanjski dug po kreditorima

Kreditor	Vanjski dug-ukupno		Stari dug		Novi dug	
	u mil. KM	% učešća	u mil. KM	% učešća	u mil. KM	% učešća
WB	1.496,78	34,18%	241,85	22,34%	1.254,93	38,07%
MMF	631,54	14,42%			631,54	19,16%
Pariški klub	528,28	12,06%	528,28	48,79%		
EIB	491,67	11,23%			491,67	14,91%
EBRD	338,05	7,72%			338,05	10,25%
Londonski klub	312,70	7,14%	312,70	28,88%		
Vlada Španije	136,75	3,12%			136,75	4,15%
ostali	443,66	10,13%			443,66	13,46%
UKUPNO	4.379,43	100,00%	1.082,83	100,00%	3.296,61	100,00%

4.1.1. Struktura vanjskog duga

4.1.1.1. Struktura vanjskog duga po načinu i vremenu nastanka

Vanjski dug Federacije, uključujući dugove krajnjih korisnika, odnosi se na relevantni i direktni dug. Relevantni dug Federacije BiH, nastao zaduživanjem Bosne i Hercegovine i supsidijarnim prenosom obaveza po osnovu ugovorenih kredita na Federaciju BiH, iznosi 4.280,87 mil. KM i za 258,63 mil. KM je veći od duga 31.12.2010. godine, dok direktni dug Federacije, nastao je po osnovu kredita koje je direktno sa kreditorom ugovorila Federacija BiH prije stupanja na snagu Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama, iznosi 98,56 mil. KM i za 6,08 je manji u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 3. Stanje vanjskog duga po načinu nastanka na dan 31.12.2012. godine (u KM)

	Ugovoreni krediti	Povučena sredstva	Nepovučena sredstva	Otplaćene glavnice	Stanje duga
Relevantni dug	6.518.222.945	5.519.385.167	998.853.409	1.238.510.430	4.280.874.735
Direktni dug	121.026.218	121.010.571	15.647	22.453.424	98.557.148
U k u p n o	6.639.249.163	5.640.395.738	998.853.425	1.260.963.854	4.379.431.883

Učešće starog duga u ukupnom dugu je u konstantnom padu i sa 1.082,83 mil. KM čini 24,73% ukupnog vanjskog duga⁶. Najveće učešće u starom dugu i dalje ima Pariški klub (48,79%)⁷.

⁶ Učešće vanjskog duga u ukupnom dugu je 31.12.2010. godine iznosilo 32%, a 31.12.2011. godine 28,58%.

⁷ Učešće Svjetske banke u starom dugu iznosi 22,34%, a Londonskog kluba 28,88%

Novi dug Federacije BiH, nastao nakon 14.12.1995. godine iznosi 3.295,64 mil. KM i veći je nego u isto vrijeme 2011. godine za 343,29 mil. KM. Krediti međunarodnih finansijskih institucija čine 82,42% novih kredita, od čega Svjetske banke 38,08% (34,98% pod IDA uvjetima i 3,10% pod IBRD uvjetima), Međunarodnog monetarnog fonda 19,16%, Evropske banke za obnovu i razvoj 10,26% i Evropske investicione banke 14,92%. Kad su u pitanju krediti od bilateralnih kreditora najveći preostali dug je dug prema Vladi Španije (4,15%).

Povećane novog duga posljedica je povlačenja kredita EBRD-a (112 mil. KM), EIB-a (137 mil. KM) MMF-a (153 mil. KM) i Vlade Španije (28 mil. KM) za finansiranje kapitalnih⁸ projekata ili kao podrška budžetu⁹. Povlačenja kredita u 2012. godini koja se odnose se na infrastrukturne projekte najvećim dijelom namijenjena su za razvoj, rehabilitaciju ili gradnju puteva, te razvoj željeznice i gasifikaciju Srednje Bosne.

4.1.1.2. Valutna, ročna i kamatna struktura vanjskog duga

U valutnoj strukturi vanjskog duga dominantno je učešće SDR-a (36,93%) i EUR-a (38,41%). U ukupnom dugu najzastupljeniji su krediti sa rokom otplate između 31 i 40 godina (34,00%) i kamatnom stopom od 0,10-0,2% (57,81%). Stanje duga po kreditima ugovorenim sa fiksnom kamatnom stopom iznosi 2.418,64 mil. KM (55,23%), u okviru čega se na nove kredite odnosi 73,50%.

Tabela 4. Valutna struktura vanjskog duga u 000 KM:

Valuta	EUR	USD	SDR	KM	ostale valute	Ukupno
Stanje duga	1.617.324	408.649	1.682.092	318.317	353.050	4.379.432
% učešća valute u vanjskom dugu	36,93%	9,33%	38,41%	7,27%	8,06%	100,00%

Tabela 5. Ročna struktura vanjskog duga u 000 KM

Rok otplate kredita (godine)	41 do 45	31 do 40	21 do 30	11 do 20	5 do 10	do 5	Ukupno
Stanje duga	65.189	1.489.010	755.292	1.436.402	2.003	631.537	4.379.432
% od ukupnog stanja duga	1,49%	34,00%	17,25%	32,80%	0,05%	14,42%	100 %

Tabela 6. Kamatna struktura vanjskog duga Federacije BiH

Kamatna stopa	Broj kredita	Stanje duga (u 000 KM)	Učešće u ukupnom dugu
0,10-0,75%	75	1.288.432	29,42%
0,75-2%	21	1.243.304	28,39%
Euribor	20	560.984	12,81%
Eur Libor	5	248.574	5,68%
2-3%	5	148.007	3,38%
Usd Libor	5	133.412	3,05%
3-4%	3	89.170	2,04%
4-5%	6	66.045	1,51%
bez kamate	10	53.955	1,23%
preko 5%	2	40.983	0,94%
drugo	10	506.565	11,57%
Ukupno	162	4.379.432	100,00%

4.1.2. Izmirenje vanjskog duga u 2012. godini

Način izmirenja obaveza po osnovu vanjskog duga Bosne i Hercegovine kao i način osiguranja prihoda za servisiranje vanjskog duga propisan je Zakonom o uplatama na Jedinostveni račun i raspodjeli prihoda i Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine.

Sredstva za izmirenje obaveza po osnovu vanjskog duga osiguravaju se rasporedom prihoda (na podračun za servisiranje vanjskog duga Federacije BiH u korist Budžeta BiH) iz pripadajućeg dijela bruto prihoda od indirektnih poreza za Federaciju BiH ili, za direktne obaveze Federacije BiH po vanjskom dugu, uplatom sa Jedinostvenog računa Trezora, iz Budžeta Federacije BiH.

⁸ Povlačenja za finansiranje infrastrukturnih projekata iz kredita:

-EBRD-a za: Razvoj puteva (11 mil. KM); Rehabilitacija puteva (10 mil. KM); Koridor Vc (76 mil. KM); gasifikacija Srednje Bosne (13 mil. KM); Razvoj željeznica (3 mil. KM)

-EIB-a za: Razvoj željeznica (12 mil. KM); obnova elektroenergetskog sektora (29 mil. KM); Koridor Vc (102 mil. KM), Talgo vagoni (28 mil. KM)

⁹ Povlačenje tranši IV Stand-by arazmana (MMF)

Plan otplate obaveza po vanjskom dugu Federacije BiH izražuje se na bazi projekcije obaveza proisteklih iz zaključenih međunarodnih sporazuma (ugovora) sa kreditorima koje je zaključila Bosna i Hercegovina za relevantni i Federacija Bosne i Hercegovine za direktni dug, procjene povlačenja kredita i kursa valuta u kojima se krediti otplaćuju, uz korektivni faktor od 5%.

U Budžetu Federacije BiH za 2012. godinu za izmirenje obaveza po vanjskom dugu planirano je 284,82 mil.KM (uključen korektivni faktor), od čega je realizirano 264,53 mil. KM, što je 92,88% planiranog. Kako je plan plaćanja glavnice ostvaren sa 96,14%, podbačaj u ostvarenju plana rezultat je usporenog povlačenja kredita za koje se u prvim godinama plaća samo kamata, kao i nižih kamatnih stopa od procijenjenih.

Tabela 7. Izmirenje vanjskog duga u 2012. godini u 000 KM

	Glavnica		Kamata		Ukupno	
	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija
Relevantni dug	198.051	190.136	80.605	68.081	278.656	258.217
Direktni dug	3.299	3.447	2.862	2.864	6.161	6.311
Ukupno	201.350	193.583	83.467	70.945	284.817	264.528

Plan otplate relevantnog duga (278,66 mil. KM) realiziran je sa 92,66%, pri čemu je plan za otplatu glavnice¹⁰ ostvaren sa 96,00%. U ukupno realiziranim obavezama po vanjskom dugu Federacije BiH na glavicu se odnosi 73,18%, pri čemu se na glavicu za relevantni dug odnosi 71,88%.

Za neke kredite, zavisno od kreditora¹¹, u skladu sa kreditnim sporazumom obračunava se taksa na nepovučena sredstva (sredstva na raspolaganju, a nisu implementirana). Visina ovih troškova, koji se obračunavaju po stopi od 0,05% do 0,50% godišnje, zavisi od dinamike implementacije projekta na koji se kredit odnosi. Troškovi nastali po tom osnovu, plaćeni u periodu od 01.01. do 31.12.2012. godine, iznose 2,51 mil. KM, i obaveza su krajnjih korisnika, tako da nema direktnog opterećenja Budžeta Federacije BiH po ovim troškovima.

4.1.3. Novi krediti odobreni u 2012. godini

U periodu od 01.01. do 31.12.2012. godine Parlament FBiH je odobrio i zaključeni su ugovori za sedam novih ino-kredita¹², od čega dva kod UniCredit banke Austrija, dva kod OPEC fonda i po jedan kod Saudijskog fonda, KfW-a i MMF-a.

4.1.4. Vanjski dug prenesen na krajnje korisnike

Vanjski dug krajnjih korisnika kredita sastavni je dio ukupnog vanjskog duga Federacije BiH i odnosi se na one kredite čije je korištenje, potpisivanjem supsidijarnih sporazuma, Federacija BiH odobrila krajnjim korisnicima, i za koje su krajnji korisnici preuzeli obavezu vraćanja.

Stanje vanjskog duga krajnjih korisnika na dan 31.12.2012. godine iznosi 1.604.817.292 KM što je za 355.334.760 KM više u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 8. Stanje vanjskog duga krajnjih korisnika na dan 31.12.2012. godine (u KM)

Ugovoreni krediti	Povučena sredstva	Nepovučena sredstva	Otplaćene glavnice	Stanje duga
2.478.720.338	1.838.397.630	640.322.708	233.580.339	1.604.817.292

U skladu sa supsidijarnim sporazumima, obaveza krajnjih korisnika je izmirenje dospelje glavnice, kamate i drugih troškova uplatom u Budžet Federacije BiH. Međutim, plaćanje po tom osnovu neki dužnici

¹⁰ plan za otplatu glavnice po osnovu relevantnog duga u 2012. godini iznosi 198,05 mil. KM

¹¹ EBRD, Vlada Kraljevine Španije, KfW, Raiffeisen Bank Austrija, UniCredit Bank Austrija

¹² Novi krediti u 2012. godini:

Kreditor	Naziv kredita	Zaključeno	Iznos kredita
UniCredit bank Austria	Projekat kanalizacion. i vodosistema Čelić	10.05.2012.	2.645.032 EUR
UniCredit bank Austria	Nabavka opreme za kanton.bolnicu Orašje	20.03.2012.	1.980.000 EUR
OPEC fond-1322P	Projekat unapređenja uslova života na selu	05.06.2012.	6.000.000 USD
OPEC fond-1376P	Projekat stambene obnove	26.06.2012.	3.237.500 USD
Saudijski fond	Projekat gradske magistrale u Zenici	03.02.2012.	93.750.000 SAR
MMF	IV Stand-by aranžman	26.09.2012.	225.466.667 SDR
KfW Njemačka	Projekat SCADA/DMS/ OMS na distrib.razini	27.09.2012.	8.040.000 EUR

/krajnji korisnici ne vrše u rokovima utvrđenim otplatnim planovima. Obzirom da Federacija BiH obaveze prema kreditoru mora izmiriti u roku dospjeća, neplaćanje ili zakašnjenje u izmirenju dospjelih obaveza direktno utiče na budžet Federacije.

Prema takvim dužnicima Federalno ministarstvo finansija poduzima aktivnosti na naplati dospjelih potraživanja na način da prije aktiviranja instrumenata osiguranja povrata kredita od krajnjih korisnika, zatraži od dužnika da izradi, dostavi i ispoštuje plan mjera za osiguranje prihoda za servisiranje duga (koji podliježe odobrenju Ministarstva).

Istovremeno, u cilju očuvanja i poboljšanja finansijske discipline, obustavlja se procesuiranje zahtjeva za kreditna ili grant sredstva, koji se odnose na krajnje korisnike ili izdavaoce garancije, a koji ne izmiruju dospjele kreditne obaveze redovno.

Nakon što se naplata prihoda od krajnjih korisnika u 2011. godini značajno se poboljšala u odnosu na 2010. godinu¹³, u 2012. godini naplata od krajnjih korisnika sa 54,67% ponovo je na nivou realizacije iz 2010. i prethodnih godina.

Zbog konstantnog neplaćanja dospjelih obaveza, ukupne dospjele a neizmirene obaveze krajnjih korisnika kredita, zaključno sa 31.12.2012. godine (obaveze koje nisu plaćane od 15.10.2002.-31.12.2012.godine) narasle su na 108,81 mil. KM (U prilogu je tabela sa pojedinačnim dužnicima i po kreditima).

Federacija BiH je, po osnovu kreditnih sporazuma, zaključila ugovore o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom Federacije Bosne i Hercegovine, s ciljem da Banka, u ime i za račun Federacije, vrši naplatu potraživanja od krajnjih korisnika kredita i da prikupljena sredstva uplati u Budžet Federacije BiH.

Plan prihoda Budžeta FBiH za 2012. godinu od krajnjih korisnika kredita, koji se odnosi na sredstva data u komisijon Razvojnoj banci, iznosio je 5,50 mil. KM, dok je u Budžet prenesen iznos od 1,51 mil. KM.

4.1.5. Stand-by aranžman (MMF)

Po Stand-by aranžmanima (III i IV aranžman) zaključenim između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) za podršku budžetima na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, Federaciji BiH je namijenjeno 2/3 kreditnih sredstava.

Ukupno zaduženje Federacije BiH po III Stand-by aranžmanu (doznačenom kroz tri tranše) iznosi 512.403.437 KM i 153.721.031 KM po tranšama povučenim do 31.12.2012. godine iz IV Stand-by aranžmana¹⁴.

Tabela 9. Zaduženje Federacije BiH po Stand-by aranžmanima (u 000 KM)

	Ugovoreno	Angažovano	Otplaćena glavnica	Stanje duga
Stand-by aranžman III	512.403	512.403	34.587	477.816
Stand-by aranžman IV	153.721	153.721	0	153.721
UKUPNO	666.124	666.124	34.587	651.537

Odlukom Vlade Federacije BiH o kreditnom zaduženju kantona u FBiH po III Stand-by aranžmanu («Sl.novine FBiH», broj: 67/09), dio III Stand-by aranžmana, namijenjenog Federaciji BiH, u iznosu od 126.000.000 KM, prenesen je kantonima u Federaciji BiH.

Tabela 10. Sredstva III Stand - by aranžmana prenesena kantonima (u 000 KM)

Kanton	Sarajevo	Tuzlanski	Zeničko-dobojski	Unsko-sanski	Bosansko-podrinjski	Srednjo-bosanski	Hercegovačko-neretvanski	Posavski	Kanton 10	Zapadno hercegovački
Prenesena sredstva	49.900	17.600	15.000	12.500	8.700	6.000	5.100	4.500	4.000	2.700

Obaveze za otplatu glavnice prema MMF-u po III Stand-by aranžmanu dospijevaju¹⁵ počev od jula 2012. godine, iznos kredita po IV Stand-by aranžmanu ekvivalentan je iznosu povučenih sredstava u okviru III Stand-by aranžmana i plan povlačenja sredstava po IV Stand-by aranžmanu u značajnoj mjeri je prilagođen planu servisiranja obaveza koje dospijevaju na naplatu po osnovu III Stand by aranžmana.

¹³ Sa naplaćenih 72,47 mil. KM u 2011. godini realizirano je 81,27% od planiranih 89,17 mil. KM. U 2010. godini procenat naplate je iznosio 54,07%, a 30.06.2010. godine 51,00%).

¹⁴ Ukupno zaduženje FBiH po IV Stand-by aranžmanu pod pretpostavkom ispunjenja postavljenih uslova i povlačenja svih tranši može iznositi 225.466.667 SDR što iznosi oko KM 534.416.876 (1 SDR=2,370270 KM)

¹⁵ Dospjeće obaveza po Stand-by aranžmanima je pet godina od datuma doznačavanja svake tranše, uključujući grace period od tri godine

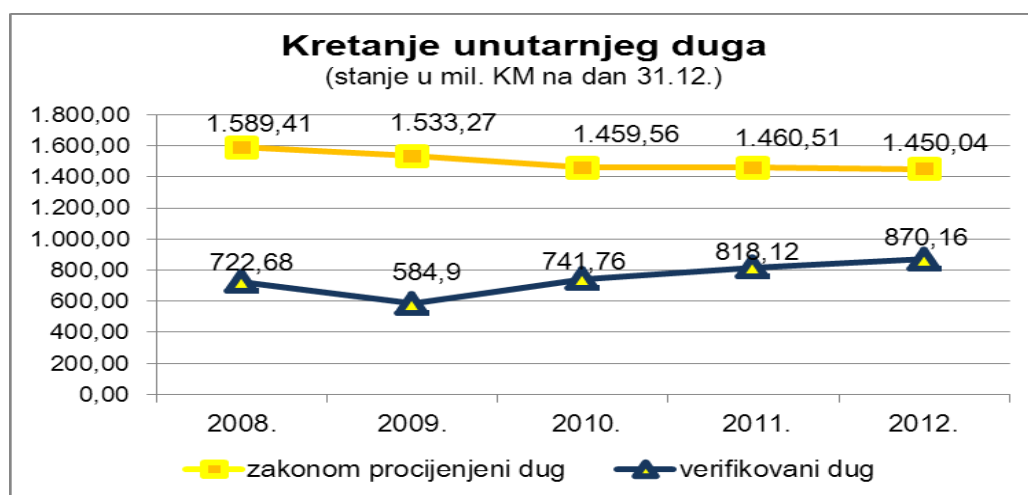
Umjesto prosljeđivanja dijela IV Stand-by aranžmana kantonima izvršen je reprogram¹⁶ obaveza kantona po osnovu III Stand by aranžmana. Reprogramom ovih obaveza izbjegnuto je prosljeđivanje sredstava kantonima, te ponovno vraćanje tih sredstava sa jedinstvenog računa trezora kantona na jedinstveni račun trezora Federacije BiH. Na ovaj način postignut je isti efekat kao da su sredstva iz IV Stand-by aranžmana prosljeđena kantonima, s tim da su smanjeni administrativni poslovi i troškovi bankarskih usluga, a plan prihoda od kantona prilagođen planu servisiranja obaveza prema MMF-u po IV Stand-by aranžmanu.

4.2. UNUTARNJI DUG FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Pravni osnov za utvrđivanje i izmirenje obaveza iz osnova unutarnjeg duga Federacije, osim Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, čine i Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza Federacije BiH („Službene novine FBiH“, br: 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09 i 65/09), Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje („Službeni glasnik BiH“, br: 28/06, 76/06 i 72/07), Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 62/09) i Zakon o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti („Službene novine FBiH“, broj 43/01).

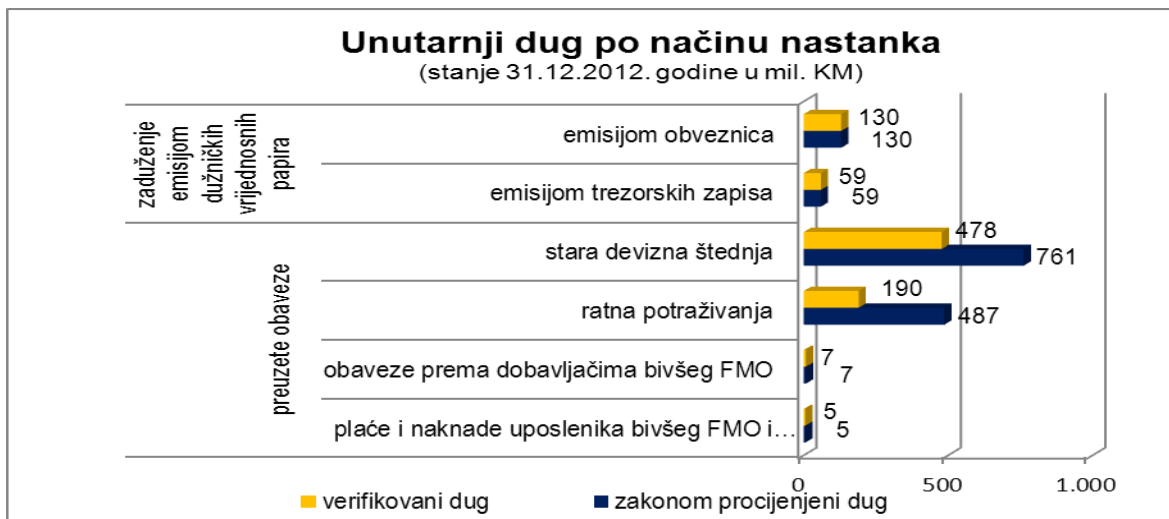
Preuzete obaveze utvrđene kao unutarnji dug Federacije BiH zakonom su procijenjene na 1.712,50 mil. KM, od čega se na obaveze iz osnova stare devizne štednje odnosi 1.150,00 mil. KM, ratna potraživanja 500,00 mil. KM, neizmirene obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane 25,00 mil. KM i neizmirene plaće i naknade zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH 37,50 mil. KM. Obzirom da stara devizna štednja i ratna potraživanja podliježu verifikaciji, odnosno registraciji stvarne obaveze za navedene kategorije utvrđene su u iznosu od 866,74 mil. KM (devizna štednja), odnosno 203,38 mil. KM (ratna potraživanja). Osim navedenog, postoje obaveze iz osnova unutarnjeg dug nastale emisijom dugoročnih i kratkoročnih dužničkih vrijednosnih papira.

Kretanje unutarnjeg duga zavisi od toga da li se isti posmatra sa aspekta verifikovanih ili zakonom procijenjenih obaveza. Zakonom procijenjeni dug čije su gornje granice definisane ima tendenciju pada, dok je verifikovani dug opadao samo u 2009. godini, kada je izvršena isplata za staru deviznu štednju bila značajno veća od obaveza priznatih novom verifikacijom.

Stanje verifikovanog unutarnjeg duga na dan 31.12.2012. godine iznosi 870,16 mil. KM, u čemu navedene preuzete obaveze učestvuju sa 680,76 mil. KM, odnosno 78,23%.

¹⁶ Reprogramom obaveza plan otplate obaveza kantona prilagodio se zakonskim ograničenjima i preferencijama kantona u pogledu servisiranja tih obaveza. Novi rok otplate do 5 godina počinje od povlačenja IV Stand by aranžmana, a kamatna stopa je jednaka kamatnoj stopi koja se obračunava za plaćanje obaveza prema MMF-u po osnovu IV Stand by aranžmana

Obzirom da se dio obaveza iz osnova stare devizne štednje i ratnih potraživanja izmiruje emisijom vrijednosnih papira, ukupan dug po osnovu emitovanih vrijednosnih papira na dan 31.12.2012. godine iznosi 786,03 mil. KM, od čega kratkoročni vrijednosni papiri čine 7,56%, odnosno 59,40 mil. KM.

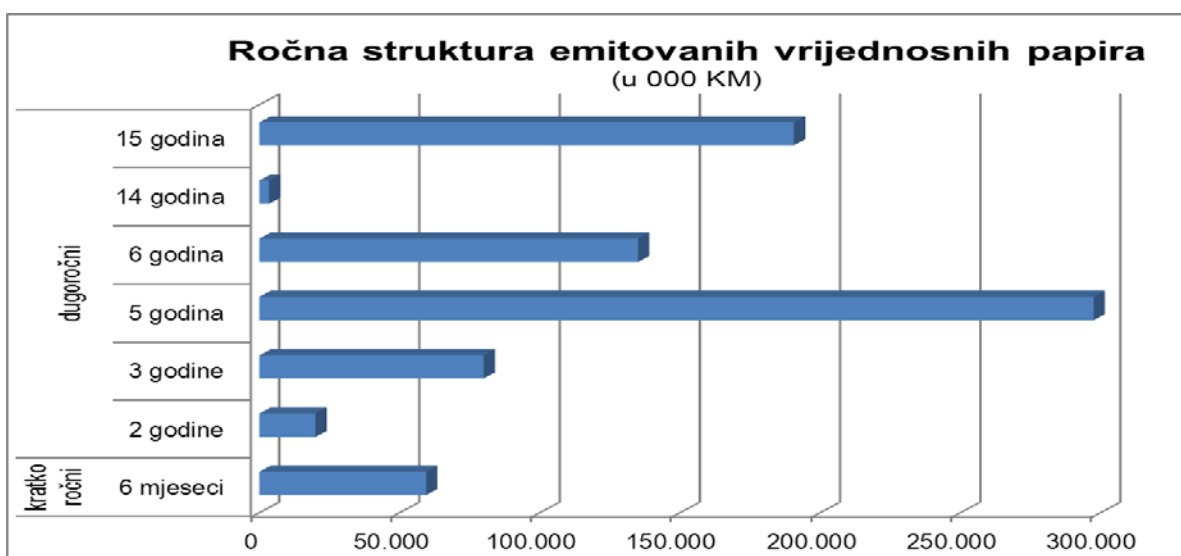
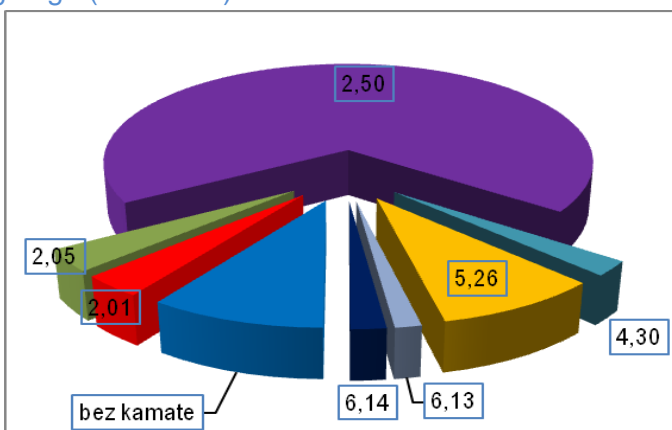

Tabela 11. Kamatna struktura unutarnjeg duga (u 000 KM)

Godišnja kamatna stopa	Dugoročni dug	Kratkoročni dug	Ukupno
0%		84.124	84.124
2,01%		29.703	29.703
2,05%		29.697	29.697
2,50%	596.632		596.632
4,30%	20.000		20.000
5,26%	80.000		80.000
6,13%	12.835		12.835
6,14%	17.165		17.165
UKUPNO	726.632	143.524	870.156

4.2.1. Neisplaćene naknade dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane za robe, materijale i usluge

Obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH, u skladu sa Zakonom, do 31.12.2008. godine izmirivane na osnovu rješenja o izvršenju i na

osnovu javnog poziva¹⁷, s ciljem smanjenja troškova (kamata i sudskih troškova), te je, do 31.12.2008. godine na ovaj način izmireno 11,81 mil. KM.

Po isteku navedenog zakonskog roka obaveze po ovom osnovu izmiruju se isključivo po izvršnim sudskim odlukama, uz, Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza Federacije BiH, utvrđenu kamatnu stopu¹⁸

Do 31.12.2012. godine izmireno je 17,64 mil. KM od, zakonom utvrđenih 25,00 mil. KM, od čega u toku izvještajne godine svega 7.449 KM.

Tabela 12. Plaćene obaveze po osnovu naknada dobavljačima za robe, materijale i usluge do 31.12.2012. godine (u KM)

Ukupan dug	Način plaćanja	Plaćena glavnica po godinama					Plaćeno ukupno	Neizmireno do 31.12.2012
		do 31.12.2008	2009	2010	2011	2012		
25.000.000	presude	5.622.270	154.537	8.048	26.989	7.449	5.819.293	
	po pozivu	11.807.472		16.025			11.823.497	
	UKUPNO	17.429.742	154.537	24.073	26.989	7.449	17.642.790	7.357.210

4.2.2. Obaveze po osnovu neisplaćenih plaća i dodataka bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH

Od 2007. godine, do kada su obaveze prema uposlenicima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane/ odbrane i pripadnicima Vojske Federacije FBiH izmirene samo na temelju rješenja o izvršenju, počelo se i sa isplatama ovih obaveza po javnom pozivu. Plaćanjem obaveza uposlenicima bivšeg FMO i Vojske FBiH po javnom pozivu tokom 2007. godine i u 2008. godini, ispunjen je osnovni cilj javnog poziva - smanjenje kamata i sudskih troškova. Zahvaljujući velikom odzivu na javni poziv, u 2007. godini na taj način je izmireno preko 50% ukupno izmirenih obaveza po osnovu potraživanja za plaće i naknade.

Do 31.12.2012. godine izmirene su obaveze u ukupnom iznosu od 32,41 mil KM, od čega u 2012. godini 0,17 mil. KM.

Tabela 13. Plaćene obaveze po osnovu neisplaćenih plaća i dodataka Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH do 31.12.2012. godine (u KM):

Ukupan dug	Način plaćanja	Plaćeno po godinama					Ukupno	Neizmireno do 31.12.2012
		do 31.12.2008	2009	2010	2011	2012		
37.500.000	presude	15.273.018	1.041.952	654.408	500.256	170.963	17.640.597	
	javni poziv	14.740.105		24.455			14.764.560	
	UKUPNO	30.013.123	1.041.952	678.863	500.256	170.963	32.405.157	5.094.843

Za kamate na izvršne sudske odluke po osnovu potraživanja za neisplaćene neto plaće i naknade, u 2012. godini plaćeno je 37.976 KM.

4.2.3. Stara devizna štednja

Izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje, temeljem Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje („Službeni glasnik BiH“, br: 28/06, 76/06, 72/07 i 97/11) prethodi postupak verifikacije potraživanja i neophodan je radi identifikiranja tražilaca, provjere iznosa računa stare devizne štednje svakog tražioca i registracije svih potraživanja po osnovu računa stare devizne štednje.

Postupak, način i rokovi verifikiranja tražbina, kao i postupak i rokovi gotovinskih isplata u Federaciji Bosne i Hercegovine uređuju se Uredbom o postupku verifikiranja tražbina i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje („Sl. novine FBiH“, br: 33/06, 66/06, 5/07, 65/07, 7/09, 4/10 i 46/11), koja je donesena na osnovu navedenog Zakona.

Do 31.12.2012. godine ukupno je verifikovano 866,74 mil. KM.

Kako bi se omogućilo ostvarivanje prava po osnovu računa stare devizne štednje i spriječile negativne posljedice po Federaciju BiH, Vlada FBiH je i u 2012. godini utvrdila novi rok za verifikaciju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u periodu od 03.05. do 31.10.2012. godine.

¹⁷ Nakon izvršene verifikacije od strane Komisije, Federalno ministarstvo finansija je, u skladu sa Odlukom o utvrđivanju prioriteta izmirenja općih obaveza unutarnjeg duga iz temelja neisplaćenih plaća i naknada i neisplaćenih obaveza prema dobavljačima za robe, materijale i usluge u 2007. godini („Službene novine FBiH“, br: 37/07 i 80/07), počelo sa isplatama ovih obaveza temeljem javnog poziva.

¹⁸ otpisuje se od dana stupanja na snagu ovog zakona-28.11.2004.-do konačne isplate, izuzetno od dana izvršnosti odluke do konačne isplate se plaća po stopi od 2,5%.

U navedenom periodu verifikovano je 33,94 mil. KM za 1.935 vlasnika računa, dok je u drugostepenom postupku u toku 2012. godine pozitivno riješeno 1.446 žalbi (od ukupno 2.152 riješenih u navedenom periodu) u iznosu od 26,24 mil. KM.

Izmirenje obaveza po osnovu verifikovanih računa stare devizne štednje do 31.12.2012. godine vršeno je gotovinskim isplatama i emisijom obveznica. Osim isplate maksimalnog iznosa od 1.000 KM ili ukupnog iznosa do 1.000 KM po jednom vlasniku računa, do 31.12.2012. godine, gotovinski su plaćene i obaveze prema onim vlasnicima računa stare devizne štednje čija su ukupna potraživanja prilikom emisija obveznica bila manja od 100 KM (prema njima su obaveze izmirene u cjelosti), te obaveze po osnovu neemitiranih obveznica¹⁹ u 2008. godini. Do 31.12.2012. godine gotovinski (do 1.000 KM i do 100 KM) plaćeno je 74,29 mil. KM, od čega u 2012. godini 3,37 mil. KM.

Federacija BiH je 31.12.2012. godine izvršila četiri emisije za izmirenje obaveza po ovom osnovu u ukupnom iznosu od 690,92 mil. KM, što uvećano za pripadajuće kamate koje nose obveznice iznosi 743,30 mil. KM. Na ovaj način izmiruju se obaveze prema 49.742 vlasnika stare devizne štednje.

Do 31.12.2012. godine Federacija je izmirila dospjele obaveze po emitovanim obveznicama u iznosu od 317,71 mil. KM od čega 288,43 mil. KM na ime glavnice i 29,39 mil. KM na ime kamata.

Tabela 14. Stanje duga po obveznicama emitovanim za izmirenje obaveza iz osnova stare devizne štednje

Obveznice za staru deviznu štednju	Datum emisije	Rok (godina)	Kamatna stopa	Vrijednost emitovanih obveznica (u KM)		Plaćanja dospjela do 31.12.2012. (u KM) ²⁰		Stanje 31.12.2012. (u KM)	
				Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata
I emisija	29.09.2009	6	2,5%	346.515.271	22.625.559	233.851.898	18.291.736	112.663.373	4.333.823
II emisija	31.03.2010	6	2,5%	42.067.330	3.407.515	19.772.608	2.113.879	22.294.722	1.293.636
III emisija	31.03.2011	6 (1 god. grace)	2,5%	227.115.862	20.771.730	24.898.552	8.205.657	202.217.310	12.566.073
IV emisija	31.03.2012	5	2,5%	75.219.921	5.576.707	9.903.111	782.287	65.316.810	4.794.420
UKUPNO				690.918.384	52.381.511	288.426.169	29.393.559	402.492.215	22.987.952

Krajnji rok dospeljeća²¹ po obveznicama emitovanim za izmirenje stare devizne štednje je 31.08.2016. godine, sa godišnjim isplatama glavnice i polugodišnjim dospeljećem kamata.

Tabela 15. Amortizacija obveznica emitovanih za staru deviznu štednju do 2016. godine (u mil. KM)

Stara devizna štednja - obveznice	2013			2014			2015			2016			2013-2016		
	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno
I emisija	51,97	2,82	54,79	60,69	1,52	62,21	0	0	0	0	0	0	178,49	8,80	187,29
II emisija	5,05	0,56	5,60	5,05	0,43	5,48	12,20	0,31	12,51	0	0	0	27,35	1,98	29,33
III emisija	30,73	4,67	35,40	31,10	3,90	35,00	50,74	2,88	53,62	89,65	1,12	90,77	227,12	17,94	245,06
IV emisija	9,89	1,63	11,52	9,98	1,39	11,37	19,87	1,14	21,01	25,58	0,64	26,22	65,32	4,80	70,12
	97,64	9,68	107,31	106,82	7,24	114,06	82,81	4,33	87,14	115,23	1,76	116,99	402,50	23,01	425,50

4.2.4. Potraživanja nastala u ratu ili tokom neposredne ratne opasnosti

Potraživanja pravnih i fizičkih lica nastala mobilizacijom ili ustupanjem materijalno tehničkih sredstava i opreme, isporuke materijala, proizvoda, roba i izvršenih usluga za potrebe odbrane, te ustupanjem novčanih sredstava, nastalih u razdoblju od 08.04.1992. godine do 23.12.1996. godine registrovane su i verifikovane u skladu sa odredbama Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti ("Službene novine Federacije BiH",

¹⁹ Za obaveze koje se odnose na obveznice koje su trebale biti emitirane 2008. godine plaćeno je 25,89 mil KM na ime glavnice i 7,97 mil. KM na ime kamata

²⁰ Dospjele obaveze za glavnice po svim emisijama veće su od ukupno plaćenih za dio povrata zbog ugašenih računa na koje je trebala biti izvršena uplata vlasnicima obveznica. Iz istog razloga je izvršeno plaćanje za dospjele kamate manje od iznosa dospjelih kamata po obveznicama.

²¹ Rok dospeljeća po emisijama:

- I emisija: 30.09.2014. godine
- II emisija: 30.09.2015. godine
- III emisija: 31.03.2016. godine
- IV emisija: 31.08.2016. godine

broj:43/01), te Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br: 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09 i 42/11).

Zakonom je prvobitno bilo predviđeno da se izmirenje ovog duga vrši isključivo emisijom vrijednosnih papira, koji će se amortizirati do 2027. godine (umjesto ranije utvrđenog roka do 2047. godine). S tim u vezi Federacija je u 2009. godini, za izmirenje verifikovanih obaveza i registriranih sudskih presuda, izvršila emisiju obveznica²².

Obzirom da prvom emisijom nisu bila obuhvaćena sva potraživanja (emisijom su obuhvaćena potraživanja u iznosu od 190,67 mil. KM, za koliko su Federalnom ministarstvu finansija bili raspoloživi podaci potrebni za emisiju obveznica). Ostatak verifikovanih potraživanja kao i sva izvršna sudska rješenja (uključujući i ona dostavljena nakon prestanka rada Komisije) trebao se izmiriti emisijom novih obveznica kroz više tranši.

Međutim, pronalazeći pravni osnov u presudi Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Čolić protiv BiH, Ustavni sud BiH je usvojio apelacije zbog neizvršavanja pravosnažnih sudskih odluka od strane Vlade Federacije BiH i donio odluke iz osnova ratnih potraživanja, kojima je Vladi Federacije BiH naloženo da izvrši svoje ustavne obaveze i osigura poštivanje ljudskih prava tako što će preduzeti odgovarajuće zakonske mjere s ciljem da svi povjerioci koji posjeduju izvršne sudske odluke na teret budžetskih sredstava Federacije Bosne i Hercegovine naplate svoja potraživanja u što kraćem roku.

Ukupan iznos registrovanih izvršnih sudskih presuda po osnovu ratnih potraživanja za koje su emitovane obveznice je 6.724.696 KM. Određeni broj vlasnika obveznica, čija su potraživanja registrirana po izvršnim sudskim odlukama je prodao obveznice ili prihvatio izmirenje obaveza obveznicama. Ostalim vlasnicima obveznica vrijednosti 5.093.151 KM, u cilju implementacije navedene presude Evropskog suda za ljudska prava, gotovinski se izmiruju obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda. Nakon toga, u skladu sa pristiglim presudama i osiguranim sredstvima u budžetu FBiH, izmiruju se i preostale obaveze proizišle iz sudskih odluka i do 31.12.2012. godine po presudama je plaćeno 13,07 mil. KM, od čega u 2012. godini 0,62 mil. KM.

Tabela 16. Stanje duga po obveznicama emitovanim za ratna potraživanja

Obveznice za ratna potraživanja	Godina emisije	Rok (godina)	Grace period do	Kamatna stopa	Vrijednost emitovanih obveznica (u KM)		Stanje 31.12.2012. (u KM)	
					Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata
I emisija ²³	2009	14	2019	2,5%	190.665.648	56.548.704	186.011.839	42.248.781
II emisija	2011	14	2021	2,5%	3.400.220	1.025.582	3.400.220	955.208
UKUPNO					194.065.868	57.574.286	189.412.059	43.203.989

Tabela 17. Amortizacija obveznica emitovanih za ratna potraživanja do 2018. godini (u KM)

	emitovano		plaćanje 2013		plaćanje 2014		plaćanje 2015		plaćanje 2016		plaćanje 2017		plaćanje 2018	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
I emisija	190.665.648	56.548.704	0	4.766.641	0	4.766.641	0	4.766.641	0	4.766.641	0	4.766.641	0	4.766.641
II emisija	3.400.220	1.025.582	0	85.006	0	85.006	0	85.006	0	85.006	0	85.006	0	85.006
UKUPNO	194.065.868	57.574.286	0	4.851.647	0	4.851.647	0	4.851.647	0	4.851.647	0	4.851.647	0	4.851.647

Tabela 18. Amortizacija obveznica emitovanih za ratna potraživanja (2019-2025. godine, u KM)

	plaćanje 2019		plaćanje 2020		plaćanje 2021		plaćanje 2022		plaćanje 2023		plaćanje 2024		plaćanje 2025	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
I emisija	45.747.789	4.766.641	39.807.147	3.622.946	34.986.086	2.627.768	34.986.086	1.753.116	35.138.540	878.464	35.138.540	878.464		
II emisija	0	85.006	0	85.006	599.280	85.006	599.404	70.024	599.668	55.038	599.865	40.047	1.002.003	25.050
UKUPNO	45.747.789	4.851.647	39.807.147	3.707.952	35.585.366	2.712.774	35.585.490	1.823.140	35.738.208	933.502	35.738.405	918.511	1.002.003	25.050

4.2.5. Trezorski zapisi Federacije Bosne i Hercegovine

Federacija BiH je prvi put krajem 2011. godine emitovala dužničke vrijednosne papire i do 31.12.2012. godine izvršeno je sedam aukcija. Sve emisije su izvršene zatvorenom ponudom po metodi višestrukih cijena. Sredstva prikupljena emisijom trezorskih zapisa korištena su prvenstveno za izmirenje dijela obaveza po osnovu unutrašnjeg duga.

Prva aukcija šestomjesečnih trezorskih zapisa FBiH održana je 27.09.2011. godine. Prosječna kamatna stopa po svim emisijama trezorskih zapisa iznosi 2,24%, dok za emisije izvršene u 2012. godini iznosi 2,17%.

²² Osnov za emisiju obveznica je bio iznos ratnih potraživanja, koji je utvrdila Komisija za konačnu verifikaciju ratnih potraživanja. Navedenu Komisiju je osnovala Vlada FBiH.

²³ Iako glavnica po obveznicama emitovanim za izmirenje obaveza iz osnova ratnih potraživanja dopijeva na naplatu od 2019. godine stanje duga porikazano je u manjem iznosu zbog izmirenja obaveza prema vlasnicima obveznica koji su imali pravosnažne sudske presude

Tabela 19. Trezorski zapisi Federacije BiH emitovani do 31.12.2012. godine (u KM)

Iznos emisije	Datum aukcije	Rok	Datum dospjeća	Kamatna stopa	Vrijednost emitovanih trezorskih zapisa		Stanje 31.12.2011.		Stanje 31.12.2012.	
					Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata	Glavnica	Kamata
65.000.000	27.09.2011	6 mjeseci	28.03.2012	2,32%	64.255.541	744.459	64.255.541	744.459	0	0
25.000.000	08.11.2011	6 mjeseci	09.05.2012	2,31%	24.714.959	285.041	24.714.959	285.041	0	0
20.000.000	28.02.2012	6 mjeseci	29.08.2012	2,45%	19.758.710	241.290	0	0	0	0
25.000.000	27.03.2012	6 mjeseci	28.09.2012	2,28%	24.718.996	281.004	0	0	0	0
15.000.000	24.04.2012	6 mjeseci	24.10.2012	2,21%	14.836.858	163.142	0	0	0	0
30.000.000	27.11.2012	6 mjeseci	29.05.2013	2,05%	29.696.600	303.400	0	0	29.696.600	303.400
30.000.000	11.12.2012	6 mjeseci	12.06.2013	2,01%	29.702.723	297.277	0	0	29.702.723	297.277
UKUPNO					207.684.386	2.315.614	88.970.499	1.029.501	59.399.323	600.677

Pokrivenost ponude u 2011. godini, sa ponuđenih 140,26 mil. KM iznosila je 1,56, dok je i ovaj pokazatelj uspješnosti aukcije u 2012. godini veći i sa ponuđenih 253,75 mil. KM u odnosu na ostvarenih 120 mil. KM iznosi 2,11. Najniža pokrivenost je ostvarena u emisiji od 27.03.2012. godine (1,29), a najviša 24.04.2012. godine (2,88).

4.2.6. Obveznice Federacije Bosne i Hercegovine

Nakon uspješno provedenih aukcija po emisijama trezorskih zapisa Federacija BiH je u 2012. godini započela sa emisijom dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira. Tokom 2012. godine emitovane su obveznice u ukupnom iznosu od 130,00 mil. KM. Sve emisije su izvršene zatvorenim ponudom po metodi višestrukih cijena. Obaveze po emitovanim obveznicama za glavnica dospijevaju jednokratno, dok se kamata plaća dva puta godišnje.

Pokrivenost ponude iznosila je između 0,78 (na aukciji održanoj 26.06.2012.godine) i 1,57 (25.09.2012. godine).

Tabela 20. Obveznice Federacije BiH (u KM)

Planirani iznos emisije	Ostvareni iznos emisije	Akumulirana kamata	Datum aukcije	Rok	Dospijeće	Kamatna stopa	Vrijednost emitovanih obveznica		Stanje 31.12.2012.	
							Glavnica	Pripadajuća kamata	Glavnica	Kamata
80.000.000	80.000.000		29.05.2012	3 godine	30.05.2015	5,26%	80.000.000	12.616.800	80.000.000	10.514.000
30.000.000	17.165.000		26.06.2012	5 godina	27.06.2017	6,14%	17.165.000	5.235.320	17.165.000	4.711.788
12.835.000	12.835.000	134.767	28.08.2012	5 godina	27.06.2017	6,13%	12.835.000	4.032.360	12.835.000	3.615.220
20.000.000	20.000.000		25.09.2012	2 godine	26.09.2014	4,30%	20.000.000	1.720.800	20.000.000	1.720.800
UKUPNO							130.000.000	23.605.280	130.000.000	20.561.808

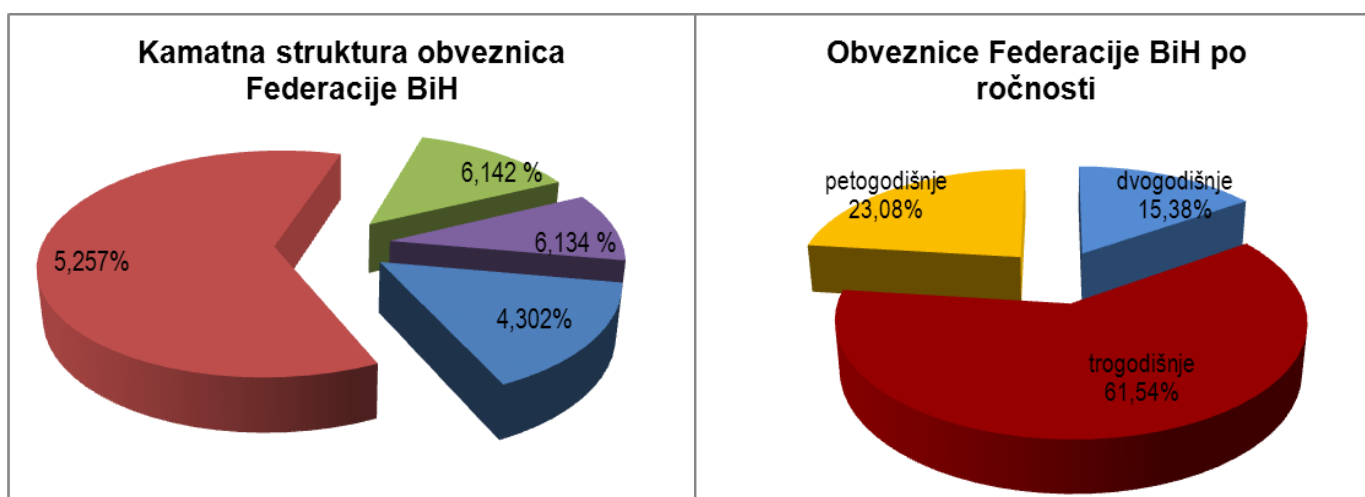

Tabela 21. Amortizacija obveznica Federacije po godinama (u KM)

Datum aukcije	Plaćanje 2013		Plaćanje 2014		Plaćanje 2015		Plaćanje 2016		Plaćanje 2017	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
29.05.2012	0	4.205.600	0	4.205.600	80.000.000	2.102.800				
26.06.2012	0	1.047.064	0	1.047.064	0	1.047.064	0	1.047.064	17.165.000	523.532
28.08.2012	0	834.280	0	834.280	0	834.280	0	834.280	12.835.000	417.140
25.09.2012	0	860.400	20.000.000	1.200.000						
UKUPNO	0	6.947.344	20.000.000	7.286.944	80.000.000	3.984.144	0	1.881.344	30.000.000	940.672

5. DUG U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

U skladu sa odredbama Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH, a u cilju upravljanja dugom u Federaciji BiH, u Federalnom ministarstvu finansija/ financija, na osnovu podataka kojima raspolaže Federalno ministarstvo finansija, kao i dokumentacije i podataka dostavljenih od drugih nadležnih federalnih institucija, kao i od kantona, gradova i općina, uspostavljena je evidencija o dugu i izdanim garancijama. Da bi odražavala aktuelno stanje, uspostavljena evidencija se ažurira kvartalno na osnovu dostavljenih podataka²⁴.

Konsolidovani dug u Federaciji BiH na dan 31.12.2012. godine, prema raspoloživim podacima, iznosi 5.360,97 mil. KM i veći je za 146,20 mil. KM od duga u 2011. godini, što je odraz povećanja vanjskog duga.

Unutarnji dug u Federaciji BiH iznosi 981,54 mil. KM, od čega je dug Federacije BiH 870,16 mil. KM, kantona 67,07 mil. KM, te gradova i općina 44,31 mil. KM.

Vanjski dug u FBiH iznosi 4.379,43 mil. KM, od čega je dug Federacije BiH 2.774,61 mil. KM, kantona 236,98 mil. KM, gradova i općina 54,50 mil. KM, te dug javnih preduzeća i ostalih korisnika 1.313,35 mil. KM. Garancije u FBiH iznose 210,70 mil. KM.

Tabela 22. Konsolidovani dug u Federaciji Bosne i Hercegovine (u KM)

JAVNI DUG U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE, u KM	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
1. Unutarnji dug u Federaciji BiH	780.479.033	646.260.383	857.639.531	925.928.902	981.541.424
1.1. Unutarnji dug Federacije BiH	722.680.953	584.902.589	741.759.531	818.122.731	870.156.483
a) Obveznice		486.956.307	471.164.517	622.433.725	721.904.274
Obveznice-stara devizne štednja		296.290.659	280.498.869	433.031.668	402.492.215
Obveznice-ratna potraživanja		190.665.648	190.665.648	189.412.057	189.412.059
Dužnički VP Federacije-Obveznice Federacije BiH					130.000.000
b) Krediti banaka	153.980.000			0	0
c) Obaveze bivšeg FMO	15.066.864	13.870.375	13.157.710	12.640.194	12.452.053
d) Verifikovani unutarnji dug za koji nisu emitovane obveznice	335.659.297	346.704.089	57.871.555	231.232.952	76.400.834
e) Dužnički VP Federacije -Trezorski zapisi				90.00.000	59.399.322
1.2. Unutarnji dug vanbudžetskih fondova					
Kredit					
Ostalo					
1.3. Unutarnji dug kantona	36.607.454	40.566.977	80.440.000	71.775.185	67.073.849
Obveznice					
Kredit	36.607.454	40.566.977	80.440.000	71.775.185	67.073.849
Ostalo					
1.4. Unutarnji dug općina i gradova	21.190.625	20.790.816	35.440.000	36.030.986	44.331.092
Obveznice				500.000	1.333.400
Kredit banaka	21.190.625	20.790.816	35.440.000	35.530.986	42.997.692
Ostalo					
2. Vanjski dug u Federaciji BiH	2.901.636.737	3.308.495.047	3.865.843.832	4.133.882.298	4.379.431.883
2.1. Vanjski dug Federacije BiH	2.231.183.586	2.429.922.625	2.848.975.617	2.884.475.390	2.774.613.519
Prijeratni dug-naslijeđen od SFRJ	1.337.231.618	1.262.078.515	1.237.149.366	1.181.528.273	1.082.825.058
Novi krediti (bez krajnjih korisnika)	893.951.968	1.167.844.110	1.611.826.251	1.702.947.117	1.691.788.058
2.2. Vanjski dug kantona	30.317.356	154.643.142	154.896.647	159.749.158	236.979.310
Kredit	30.317.356	154.643.142	154.896.647	159.749.158	236.979.310
Ostalo					
2.3. Vanjski dug općina i gradova	23.263.898	35.428.564	36.244.689	50.247.033	54.493.877
Kredit	23.263.898	35.428.564	36.244.689	50.247.033	54.493.877
Ostalo					
2.4. Vanjski dug javnih preduzeća i ostalih korisnika	616.871.896	688.500.715	825.726.879	1.039.486.341	1.313.345.105
Javnih preduzeća u vlasništvu Federacije	493.212.994	572.637.661	683.354.714	876.476.365	1.177.148.515
Javnih preduzeća u vlasništvu kantona	11.362.194	11.133.493	11.742.260	42.251.347	15.499.781
Javnih preduzeća u vlasništvu općina i gradova	20.365.376	25.697.277	34.582.203	43.901.362	44.794.369
Ostalih korisnika	91.931.332	79.032.284	96.047.702	76.857.267	75.902.440
Ukupan dug u Federaciji BiH	3.682.115.770	3.954.755.430	4.723.483.363	5.059.811.200	5.360.973.307

²⁴ bez obzira na obavezu dostavljanja podataka Federalnom ministarstvu finansija u roku od 20 dana po isteku kvartala, niži nivoi vlasti podatke ne dostavljaju redovno.

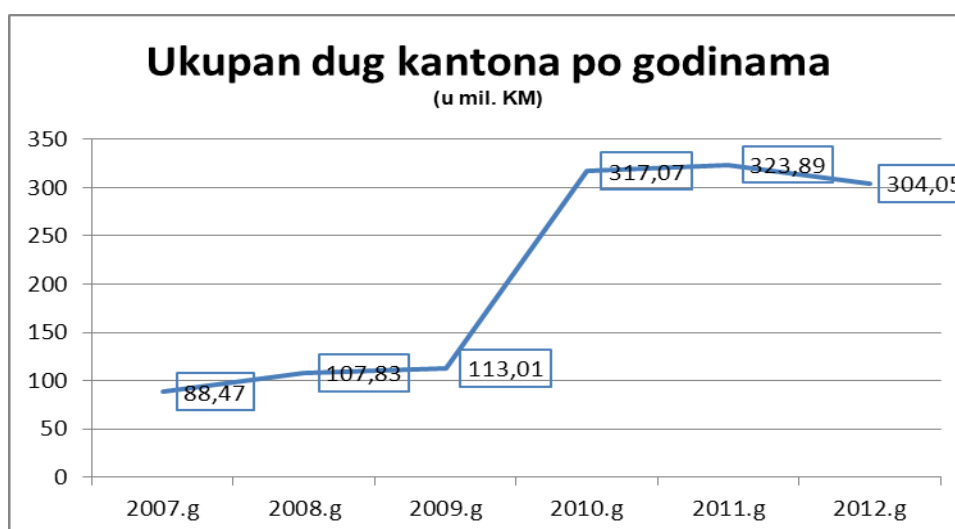

5.1. DUG KANTONA

Dug kantona u Federaciji BiH po osnovu kreditnog zaduženja iznosi 304,05 mil. KM, od čega se na vanjski dug odnosi 236,98 mil. KM, a na unutanji dug 67,07 mil. KM. Unutarnji dug kantona nastao kreditnim zaduživanjem²⁵ iznosi 56,05 mil. KM.

Tabela 23. Dug i garancije kantona u FBiH na dan 31.12.2012. godine (KM):

Naziv kantona	Stanje duga			Stanje duga po izdanim garancijama		
	Vanjski	Unutarnji	Ukupno	Unutarnje	Vanjske	Ukupno
Kanton Sarajevo	83.855.382	47.283.646	131.139.028	20.414.474		20.414.474
Tuzlanski kanton	46.917.216	0	46.917.216	6.806.288		6.806.288
Zeničko-dobojski kanton	17.215.494	638.960	17.854.454			
Hercegovačko-neretvanski kanton	25.509.945	9.567.343	35.077.288	39.716.883		39.716.883
Zapadnohercegovački kanton	10.422.217	9.461.727	19.883.944	21.176.995		21.176.995
Kanton 10	7.104.257	10.779	7.115.036		1.273.555	1.273.555
Unsko-sanski kanton	21.126.221	111.394	21.237.615			
Posavski kanton	7.314.761	0	7.314.761			
Srednjobosanski kanton	6.000.000	0	6.000.000	9.769.662		9.769.662
Bosansko-podrinjski kanton	11.513.817	0	11.513.817			
Ukupno	236.979.310	67.073.849	304.053.159	97.884.303	1.273.555	99.157.858

Potencijalne obaveze po osnovu izdanih garancija kantona iznose 99,16 mil. KM i najvećim dijelom (97,88 mil. KM) se odnose na unutarnji dug.

5.2. DUG OPĆINA I GRADOVA

Dug općina u Federaciji BiH isti je kao i 2011. godine i iznosi 85,76 mil. KM. U istom periodu unutarnji dug iznosi 44,31 mil. KM što predstavlja smanjenje za 6,78 mil. KM, dok je vanjski dug veći za 7,27 mil. KM i iznosi 42,98 mil. KM. Potencijalne obaveze općina po osnovu izdanih garancija iznose 35,70 mil. KM, od čega se na unutarnje garancije odnosi 24,00 mil. KM i 11,70 mil. KM na vanjske.

Tabela 24. Dug općina i gradova (u KM)

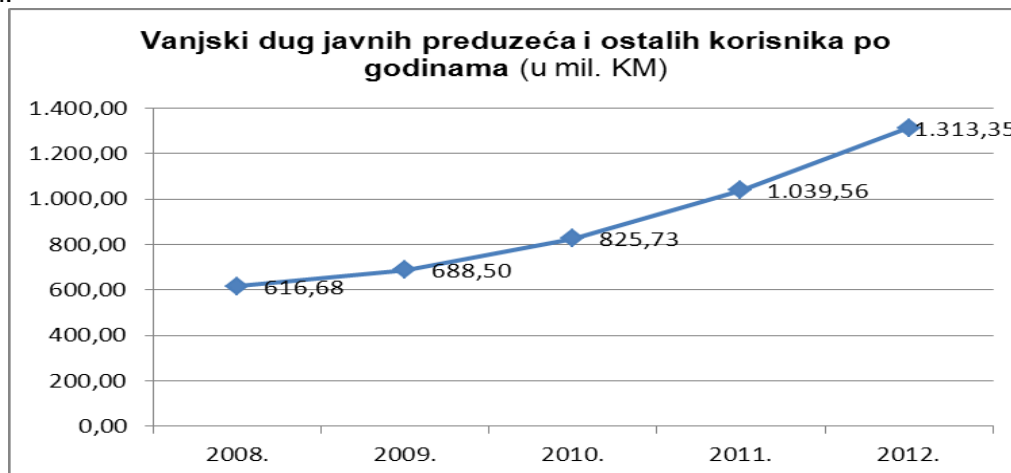
	Stanje duga				Stanje potencijalnog duga po izdanim garancijama		
	Vanjski dug	Unutarnji dug	Obveznice	UKUPNO	Unutarnje garancije	Vanjske garancije	UKUPNO
Općine	41.446.606	42.977.692	1.333.400	85.757.698	24.001.283	11.698.195	35.699.478
Gradovi	13.047.271			13.047.271		6.426.207	6.426.207
UKUPNO	44.493.877	42.977.692	1.333.400	98.805.969	24.001.283	18.124.402	42.125.685

²⁵ Ostatak unutarnjeg duga od 11,05 mil. KM predstavlja dug utvrđen zakonom kantona, neizmirene obaveze prema porodiljama, sredstva koja su posuđena sa ESCROW računa i sl.

Prema raspoloživim podacima, dug gradova u Federaciji BiH u cjelosti se odnosi na vanjsko zaduženje i izdane vanjske garancije Grada Mostara. Dug Grada Mostara iznosi 13,05 mil. KM, a potencijalni dug po osnovu date garancije 6,43 mil. KM.

5.3. DUG JAVNIH PREDUZEĆA I OSTALIH KORISNIKA

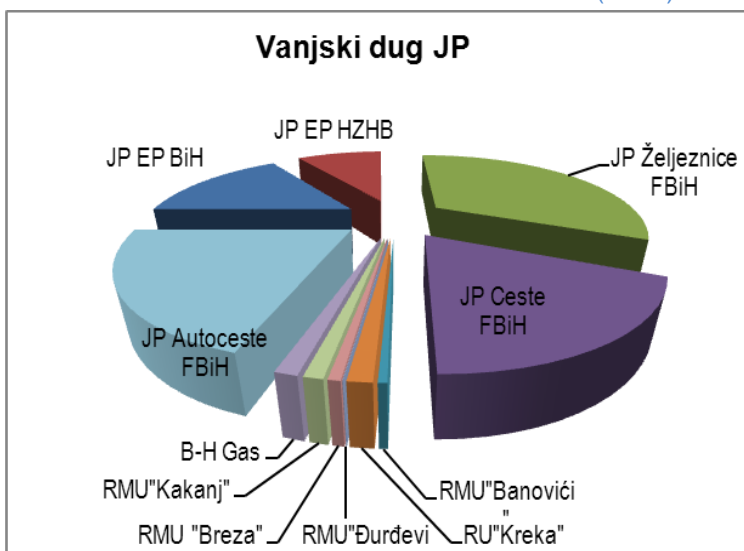
Vanjski dug javnih preduzeća i ostalih korisnika u FBiH, prema raspoloživim podacima, na dan 31.12.2012. godine iznosi 1.313,35 mil. KM, od čega se na dug javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Vlade Federacije BiH odnosi 1.177,15 mil. KM, na dug javnih preduzeća u vlasništvu kantona 15,50 mil. KM, na dug javnih preduzeća u vlasništvu općina i gradova 44,79 mil. KM, dok dug ostalih korisnika iznosi 75,90 mil. KM.

5.3.1. Dug javnih preduzeća iz nadležnosti Federacije BiH

Tabela 25. Stanje vanjskog duga javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Vlade FBiH (u KM)

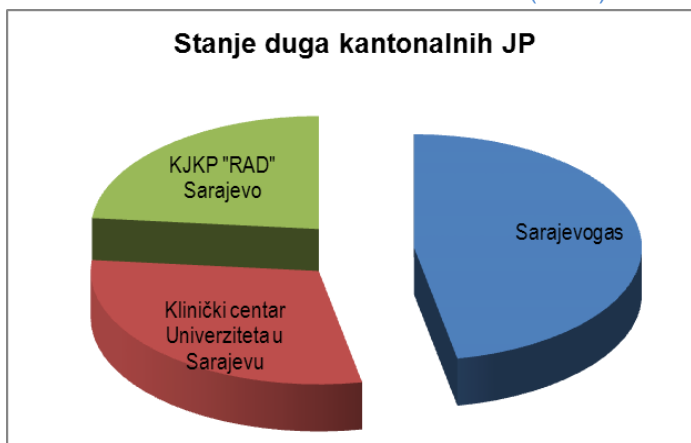
Naziv javnog preduzeća	Stanje vanjskog duga
JP Željeznice FBiH	376.112.770
JP Autoceste Federacije BiH	240.042.396
JP Ceste Federacije BiH	219.126.651
JP Elektroprivreda BiH	182.632.571
JP Elektroprivreda HZ HB	107.588.006
RU "Kreka"	14.233.403
BH Gas	13.516.723
RMU "Kakanj"	11.334.904
RMU "Breza"	7.123.082
RMU "Banovići"	5.154.277
RMU "Đurđevik"	283.732
Ukupno	1.177.148.515

5.3.2. Dug javnih preduzeća iz nadležnosti kantona

Tabela 25. Stanje vanjskog duga javnih preduzeća u većinskom vlasništvu kantona (u KM)

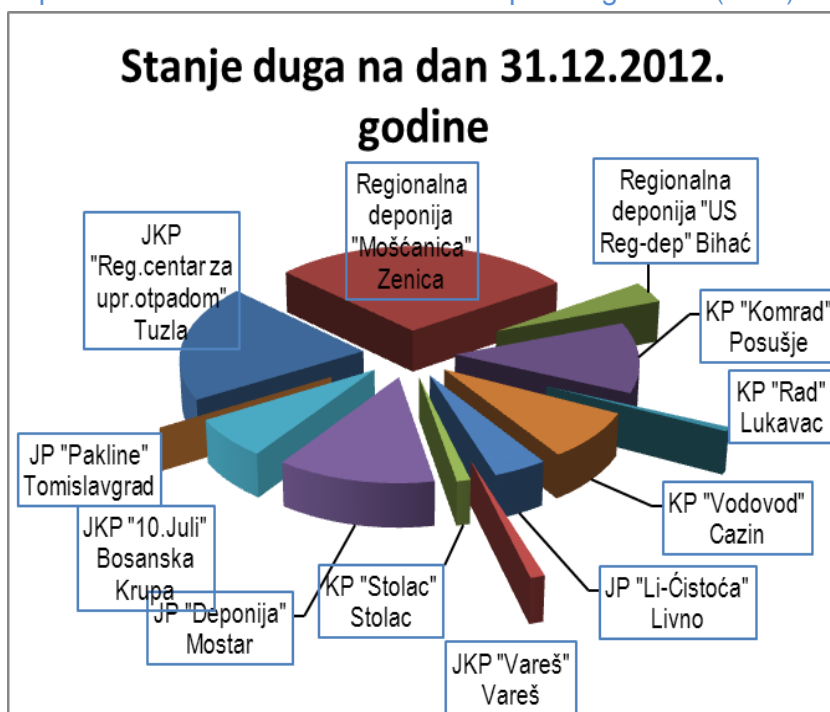
Naziv javnog preduzeća	Stanje duga
Sarajevogas	7.277.651
Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	4.586.591
KJKP "RAD" Sarajevo	3.635.539
Ukupno	15.499.781

5.3.3. Dug javnih preduzeća iz nadležnosti općina i gradova

Tabela 26. Stanje vanjskog duga javnih preduzeća u većinskom vlasništvu općina i gradova (u KM)

Naziv javnog preduzeća	Stanje duga
Regionalna deponija "Mošćanica" Zenica	12.979.497
JKP "Regionalni centar za upravljanje otpadom" Tuzla	9.012.463
JP "Deponija" Mostar	5.719.948
Komunalno preduzeće "Komrad" Posušje	5.399.149
Komunalno preduzeće "Vodovod" Cazin	3.694.593
JKP "10.Juli" Bosanska Krupa	3.047.519
JP "Li-Čistoća" Livno	1.954.248
Regionalna deponija "US Reg-dep" Bihac	1.662.417
JKP "Vareš" Vareš	499.980
KP "Stolac" Stolac	499.980
Komunalno preduzeće "Rad" Lukavac	324.560
JP "Pakline" Tomislavgrad	0
Ukupno	44.794.369

6. ODRŽIVOST DUGA U FEDERACIJI BiH

Prema istorijskim podacima zaduženost u Federaciji je u okviru mastrihtskih kriterija. Prema projekcijama servis duga ima tendenciju rasta do 2015. godine, nakon čega se smanjuje i ukupan dug i servis duga. Međutim, dinamika zaduživanja, namjena kredita te dugoročni problem deficita tekućeg računa platnog bilansa nalaže potrebu stalnog praćenja duga uz zaduživanje kod međunarodnih finansijskih institucija pod koncesionim uslovima (niska kamatna stopa, duži rok otplate i grace period od 4-6 godina). Također, novo zaduživanje bi trebalo biti povezano sa projektima koji bi doprinijeli ubrzanju reformi, kao osnove za dalji privredni rast. Donošenje svake pojedinačne odluke o novom zaduženju pretpostavlja nužnu analizu makroekonomskih tokova i njihove osjetljivosti u kontekstu svakog novog zaduživanja i njihovih implikacija na BDP.

U skladu sa tendencijom rasta vanjskog i unutarnjeg duga, i odnos duga prema BDP je u laganom porastu.

Prema stanju vanjskog i verifikovanog unutarnjeg duga, odnos ukupnog duga prema BDP-u je u periodu od 2005. do 2008. godine imao tendenciju pada, te je sa 48,09% (2005. godine), opadao do 27,52% (2007. godine), da bi na kraju 2008. godine imao blagi pad (na 27,11%), a, uz konstatni rast od 2009. godine (27,70%), 31.12.2012. godine dostigao vrijednost od 29,02%.

Tabela 27. Stanje duga u Federaciji BiH na dan 31.12.2012. godine (u mil. KM):

Godina	BDP	Stanje duga			Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutarnji verifikovani dug	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji verifikovani dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (2:1)	6 (3:1)	7 (4:1)
31.12.2012	18.475 ²⁶	4.379,43	981,54	5.360,97	23,70%	5,31%	29,02%
31.12.2011	18.118	4.133,88	925,93	5.059,81	22,82%	5,11%	27,93%
31.12.2010	18.700	3.865,84	857,64	4.723,48	20,67%	4,59%	25,26%

²⁶ * Izvršena procjena Federalnog ministarstva finansija na osnovu procentualnog učešća FBiH u BDP-u (Agencija za statistiku BiH, "BiH u brojevima 2011.") i revidirana 16.03.2012. godine na osnovu podataka DEP-a iz materijala "Dokument okvirnog budžeta Makroekonomske projekcije 2013-2015." mart 2012.

Tabela 28. Stanje zakonom procijenjenog duga Federacije BiH na dan 31.12.2012. godine (u mil. KM):

Godina	BDP	Stanje duga (prema Zakonu)			Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (4:1)	6 (2:1)	7 (3:1)
31.12.2012	18.475 ²⁷	4.379,43	1.561,42	5.940,85	23,70%	8,45%	32,16%
31.12.2011	18.118	4.133,88	1.568,32	5.702,20	22,82%	8,66%	31,47%
31.12.2010	18.700	3.865,84	1.575,44	5.441,28	20,67%	8,42%	29,10%

Tabela 29: Plan i projekcija otplate vanjskog i unutarnjeg duga Federacije u periodu 2013.-2022.godine (u mil. KM)

OTPLATE	2013.			2014.			2015.			2016		
	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno
Vanjski dug ²⁸	422,30	86,06	508,36	466,74	78,02	544,76	315,15	72,75	387,9	362,72	66,90	429,62
Unutarnji dug	247,03	22,73	269,76	276,82	20,7	297,52	312,81	13,98	326,79	128,27	8,82	137,09
UKUPANO	669,33	108,79	778,12	743,56	98,72	842,28	627,96	86,73	714,69	490,99	75,72	566,71

OTPLATE	2017.			2018.			2019.			2020.		
	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno
Vanjski dug	777,05	52,66	829,71	585,86	48,35	634,21	351,17	40,46	391,63	293,77	34,42	328,19
Unutarnji dug	30,00	5,79	35,79	0	14,85	14,85	45,75	4,85	50,60	39,81	3,71	43,52
UKUPANO	807,05	58,45	865,5	585,86	63,2	649,06	396,92	45,31	442,23	333,58	38,13	371,71

Obzirom da se dio unutarnjeg duga odnosi na zakonom preuzete obaveze koje se izmiruju u skladu sa dostavljenim sudskim presudama (vojničke plaće i dobavljači bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, te ratna potraživanja) ili vremenom verifikacije (stara devizna štednja), projekcija servisiranja unutarnjeg duga ne sadrži gotovinsko plaćanje tih obaveza.

Iako obaveze po osnovu sudskih presuda ne spadaju u kategoriju unutarnjeg duga, već se tretiraju kao neizmirene obaveze, zbog visine obaveza utvrđenih pravosnažnim sudskim presudama i potencijalnih obaveza po osnovu podnesenih tužbenih zahtjeva, potrebno ih je uzeti u obzir prilikom sagledavanja ukupnog tereta svih nivoa vlasti. Neizmirene obaveze Federacije po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iznose 14,89 mil. KM, dok, prema podacima dostavljenim od kantona, neizmirene obaveze kantona iznose 130,32 KM²⁹, u kom iznosu nisu obuhvaćene kamate i drugi troškovi. Visina potencijalnih obaveza kantona po osnovu podnesenih tužbenih zahtjeva iznose 228,10 mil. KM.

Tabela 30. Obaveze po kantonima po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i podnesenih tužbenih zahtjeva (u mil. KM)

Kanton	Presude			Tužbeni zahtjevi	
	Glavnica	Kamata	Sudski troškovi	Glavnica	Kamata
Kanton Sarajevo	3,09			98,12	
Tuzlanski kanton	1,74		0,08	10,20	
Zeničko-dobojski kanton	58,88		2,63	64,63	
Hercegovačko-neretvanski kanton	12,40			22,87	
Zapadnohercegovački kanton					
Kanton 10	1,07			14,28	
Unsko-sanski kanton	53,14	12,40		4,00	
Posavski kanton					
Srednjobosanski kanton				9,92	5,00
Bosansko-podrinjski kanton				4,08	
UKUPNO	130,32	12,40	2,71	228,10	358,42

Trenutno ne postoji mogućnost izmirenja navedenih obaveza obzirom da se ne mogu izmiriti iz redovnih prihoda, jer u kantonalnim budžetima nedostaju sredstva i za ispunjavanje osnovnih obaveza, koje su ustavna i zakonska nadležnost kantona, a ni mogući način njihovog pokrivanja nije utvrđen. Kao neka

²⁷ * Izvršena procjena Federalnog ministarstva finansija na osnovu procentualnog učešća FBiH u BDP-u (Agencija za statistiku BiH, "BiH u brojevima 2011.") i revidirana 16.03.2012. godine na osnovu podataka DEP-a iz materijala "Dokument okvirnog budžeta Makroekonomske projekcije 2013-2015." mart 2012.

²⁸ U projekcije servisiranja vanjskog duga uključen je korektivni faktor od 5% i dug krajnjih korisnika

²⁹ Podatke o obavezama kantona po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i podnesenih tužbenih zahtjeva nisu dostavili Zapadnohercegovački i Posavski kanton

od mogućih rješenja navedeno je: izmjena kolektivnog ugovora, postizanje vansudskih nagodbi s ciljem smanjenja sudskih troškova, zateznih kamata i, eventualno, dijela glavnog duga, tokom narednih godina planiranje u budžetu većeg iznosa sredstava za ovu namjenu kako bi se, u razumnom roku, sukcesivno izmirile obaveze, zakonsko regulisanje načina izmirenja ovih obaveza, zaduživanje i sl.

Ukoliko bi se svi nivoi vlasti zadužili za izmirenje navedenih obaveza, iste bi postale javni dug odnosnih nivoa vlasti, čime bi unutarnji dug poprimio drugačije razmjere. Obaveze koje se odnose na glavicu po pravosnažnim sudskim presudama za 194,30% bi uvećale postojeći unutarnji dug kantona, dok bi se donošenjem presuda po podnesenim tužbenim zahtjevima unutarnji dug kantona uvećao za dodatnih 340,09%.

Upravljanje dugom, s ciljem održavanja duga na istom nivou ili smanjenja njegovog učešća u BDP-u, većeg učešća zaduživanja po modelu garancija, te kontinuiranog razvoja i unaprijeđenje domaćeg tržišta vrijednosnih papira, u narednom periodu bi trebao biti jedan od prioriteta u Federaciji.

Tabela 31. Pokazatelji održivosti duga u Federaciji BiH (u mil. KM)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BDP ³⁰	18.700	18.118	18.475	19.159	20.174	21.445
BDP (1) ³¹				18.826	19.560	20.577
Stanje vanjskog duga Federacije	2.849	2.884	2.775	3.373	3.368	3.130
Stanje unutarnjeg duga Federacije	742	818	870	677	513	348
Ukupan dug Federacije (verifikovane obaveze)	3.591	3.703	3.645	4.050	3.882	3.478
Ukupan dug Federacije /BDP	19,20%	20,44%	19,73%	21,14%	19,24%	16,22%
Vanjski dug Federacije /BDP	15,24%	15,92%	15,02%	17,61%	16,70%	14,60%
Unutarnji dug Federacije /BDP	3,97%	4,52%	4,71%	3,54%	2,55%	1,62%
Ukupan dug Federacije /BDP (1)	19,20%	20,44%	19,73%	21,51%	19,85%	16,90%
Vanjski dug Federacije /BDP (1)	15,24%	15,92%	15,02%	17,92%	17,22%	15,21%
Unutarnji dug Federacije /BDP (1)	3,97%	4,52%	4,71%	3,60%	2,62%	1,69%
Prihodi Federacije			1.494	1.796	1.706	1.650
Stanje vanjskog duga u Federaciji	3.865,84	4.133,88	4.379,43			
Stanje unutarnjeg duga u Federaciji	857,64	925,93	981,54			
Ukupan dug u Federaciji (verifikovane obaveze)	4.723,48	5.059,81	5.360,97			
Vanjski dug u Federaciji /BDP	20,67%	22,82%	23,70%			
Unutarnji dug u Federaciji /BDP	4,59%	5,11%	5,31%			
Ukupan dug u Federaciji /BDP	25,26%	27,93%	29,02%			
Konsolidovani prihodi Federacije i kantona u 2012			3.330			
Maksimalan iznos servisa duga Federacije u okviru zakonskog ograničenja u svim narednim godinama			416	416	416	416
Izvoz roba i usluga			5.248,55			
Servis vanjskog duga u Federaciji			264,53			
Servis vanjskog duga u Federaciji/ Izvoz robe i usluga			5,04%			
Stanje vanjskog duga u Federaciji/ Izvoz robe i usluga			83,44%			
Servis ukupnog duga Federacije			453	679	724	582
Servis vanjskog duga Federacije			174	389	403	232
Servis unutarnjeg dug Federacije			279	291	320	351
Servis duga Federacije/Prihodi			30,31%	37,82%	42,42%	35,29%
Servis vanjskog duga Federacije/BDP			0,94%	2,03%	2,00%	1,08%
Servis ukupnog duga Federacije/BDP			2,45%	3,55%	3,59%	2,72%
Servis vanjskog duga Federacije/BDP (1)			0,94%	2,07%	2,06%	1,13%
Servis ukupnog duga Federacije/BDP (1)			2,45%	3,61%	3,70%	2,83%

³⁰ Za 2012. godinu izvršena procjena Federalnog ministarstva finansija na osnovu procentualnog učešća FBiH u BDP-u (Agencija za statistiku BiH, "BiH u brojevima 2011.") i revidirana 16.03.2012. godine na osnovu podataka DEP-a iz materijala "Dokument okvirnog budžeta Makroekonomske projekcije 2013-2015." mart 2012; za 2013-2015. godina izvršena procjena Federalnog ministarstva finansija na osnovu procentualnog rasta nominalnog BDPa utvrđenog Globalnim fiskalnim bilansom BiH za 2013-2015

³¹ Za 2012. godinu izvršena procjena Federalnog ministarstva finansija na osnovu procentualnog učešća FBiH u BDP-u (Agencija za statistiku BiH, "BiH u brojevima 2011.") i revidirana 16.03.2012. godine na osnovu podataka DEP-a iz materijala "Dokument okvirnog budžeta Makroekonomske projekcije 2013-2015." mart 2012; za 2013-2015. godina izvršena procjena Federalnog ministarstva finansija na osnovu procentualnog rasta nominalnog BDPa utvrđenog u dokumentu Direkcije za ekonomsko planiranje „Dokument okvirnog budžeta-makroekonomske projekcije 2014-2016“ objavljeno u martu 2013. godina

Na osnovu člana 19. Stav 4. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br: 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na _____sjednici, održanoj _____2013. godine, donosi:

ZAKLJUČAK

1. Prima se k znanju Informacija o vanjskom i unutarnjem dugu Federacije Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2013. godine.

2. Zadužuju se resorna ministarstva i javna preduzeća da Federalnom ministarstvu finansija-Federalnom ministarstvu financija kvartalno dostavljaju ažurirani plan povlačenja kreditnih i grant sredstava.

3. Zadužuje se Federalno ministarstvo finansija-Federalno ministarstvo financija da u cilju očuvanja i poboljšanja finansijske discipline nastavi sa obustavom procesuiranja zahtjeva za kreditna ili grant sredstva podnesenih od strane krajnjih korisnika ili izdavaoca garancija koji ne izmiruju redovno dospelje kreditne obaveze.

4. Zadužuje se Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i JP Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine da Federalnom ministarstvu finansija-Federalnom ministarstvu financija dostave plan mjera za osiguranje prihoda za uredno servisiranje vanjskog duga JP Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Zadužuje se Federalno ministarstvo finansija-Federalno ministarstvo financija da inicira dostavljanje podataka o potencijalnom dugu kantona i općina po sudskim predudama.

6. Zadužuje se Sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine da Informaciju o vanjskom i unutarnjem dugu Federacije Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2012. godine, sa Zaključcima, uputi Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, radi informisanja.

V broj_____

PREMIJER

Sarajevo _____2013.godine

NERMIN NIKŠIĆ

Prilog 1. Krajnji korisnici koji ne izmiruju ili neuredno izmiruju dospjele obaveze

Dužnik	Kreditor	Broj kredita	Dug nastao u 2012. (u KM)	Ukupan dug (u KM)
JP Željeznice FBiH	EBRD	944	2.303.141	20.992.790
	EBRD	35418	5.844.183	11.743.071
	EIB	21127	3.755.183	26.843.153
	EIB	23376	1.031.993	1.941.637
	Vlada Portugala	-	1.984.749	9.178.781
	Vlada Španije	-	1.581.242	4.519.614
	U K U P N O			16.500.491
JP Ceste FBiH	EBRD	31788	6.924.902	10.819.379
	EBRD	37543	6.795.931	6.795.931
	EIB	23924	933.734	933.734
	WB-IDA	43710	143.835	143.835
	U K U P N O		14.798.402	18.692.879
RMU „Kreka“ Tuzla	WB-IDA	29030	352.747	786.342
	Vlada Japana	BH-P1	588.047	1.325.590
	U K U P N O		940.794	2.111.932
RMU „Breza“ Breza	Vlada Japana	BH-P1	0	87.323
Regionalna deponija Tuzla	WB-IDA	36720	518.941	1.107.193
Regionalna deponija Bihać	WB-IDA	36720	0	20.311
Regionalna deponija „Mošćanica“ Zenica	WB-IBRD	76290	8.630	8.630
JKP „Li-Čistoća“ Livno	WB-IDA	36720	14.772	14.772
	WB-IBRD	76290	5.806	5.806
	U K U P N O		20.578	20.578
JKP „Posušje“	WB-IDA	39540	110.497	361.873
JKP „Cazin“	WB-IDA	39540	75.677	105.038
Općina Glamoč	WB-IDA	39540	3.378	5.018
Općina Tomislavgd	WB-IDA	39540	3.298	3.438
JKP „Rad“ Lukavac	WB-IDA	39540	6.651	9.715
Općina Kupres	WB-IDA	39540	2.967	2.967
JKP „Vareš“	WB-IDA	39540	7.120	7.120
JKP „Stolac“	WB-IDA	39540	10.307	13.181
JKP Bosanska Krupa	WB-IDA	39540	60.766	60.766
Općina Bosansko Grahovo	WB-IDA	39540	409	409
JP „Deponija“ Mostar	WB-IDA	45400	35.391	74.943
Grad Mostar	WB-IDA	32690	0	650.152
Tuzlanski Kanton	Fortis bank	-	3.475.586	9.055.837
Posavski Kanton	Vlada Koreje		53.541	53.541
Hercegovačko-neretvanski kanton	Vlada Koreje		163.209	163.209
Unsko-sanski kanton	Vlada Koreje		154.715	154.715
Zapadhercegovački kanton	Vlada Koreje		257.612	257.612
Općina Grude	UniCredit bank		324.656	324.656
Općina Posušje	UniCredit bank		75.380	75.380
Općina Kiseljak	UniCredit bank		63.588	63.588
Posavski Kanton	UniCredit bank		37.261	37.261
Općina Bihać	KfW Njemačka	-	12.347	41.684
Općina Livno	Raiffeisen bank		19.779	19.779
UKUPNO			37.741.971	108.809.774

Prilog 2: Stanje vanjskog duga kantona po kreditima (u KM)

Kanton	Naziv kredita	Stanje duga
Bosansko-podrinjski	Stand by III	8.700.000
	Vodosnabdijevanje Goražda i Vitkovića Saudijski fond	2.813.817
	UKUPNO	11.513.817
Hercegovačko-neretvanski	Stand by III	5.100.000
	Kredit Vlade Republike Koreje	20.151.568
	Obnova škola- Saudijski fond	258.377
	UKUPNO	25.509.945
Kanton 10	Kredit Vlade Republike Koreje	3.104.257
	Stand by III	4.000.000
	UKUPNO	7.104.257
Sarajevo	Stand by III	49.900.000
	Obnove škole- Saudijski fond	1.554.064
	Rekonstrukcija vodosnabdijevanja (Kuvajt)	2.487.573
	Prečišćavanje otpadnih voda-WB	8.878.723
	Rekonstrukcija kanalizacione mreže-WB	2.930.172
	Rekonstrukcija stambenog fonda-Malezija	730.685
	TAC-IDA	8.796.013
	Urbana infrastruktura -WB	2.388.017
	Nabavka medicinske opreme za bolnice KS- UniCredit Bank Austria	6.190.135
	UKUPNO	83.855.382
Posavski	Stand by III	4.500.000
	Kredit Vlade Republike Koreje	1.405.436
	Rekonstrukcija školskih objekata -Saudijski fond	441.189
	Nabavka opreme za bolnicu Orašje- UniCredit Bank Austria	968.136
	UKUPNO	7.314.761
Srednjobosanski	Stand by III	6.000.000
	UKUPNO	6.000.000
Tuzlanski	Stand by III	17.600.000
	Urbana infrastruktura -WB	3.041.533
	Obrazovanje- Saudijski fond	124.153
	Obrazovanje- Opec fond	1.204.683
	Plava bolnica –Fortis Bank	24.946.847
	UKUPNO	46.917.216
Unsko-sanski	Stand by III	12.500.000
	Obrazovanje - Opec fond	1.909.838
	Vodosnabdijevanje Bužima Kuvajt	1.343.896
	Namještaj za osnovne škole- Saudijski fond	548.704
	Kredit Vlade Republike Koreje	4.823.783
	UKUPNO	21.126.221
Zapadnohercegovački	Stand by III	2.700.000
	Obrazovanje- Opec fond	242.662
	Kredit Vlade Republike Koreje	7.479.555
	UKUPNO	10.422.217
Zeničko-dobojski	Stand by III	15.000.000
	Obrazovanje- Opec fond	1.992.157
	Rekonstrukcija osnovnih škola- Saudijski fond	223.337
	UKUPNO	17.215.494
U K U P N O		236.979.310

Prilog 3: Dug i garancije općina u Federaciji BiH na dan 31.12.2012. godine, u KM

Općina	Vanjski dug	Unutarnji dug		Ukupno vanjski i unutarnji dug	Stanje duga po izdatim garancijama		Datum dostavljanja podataka
		Kreditni	Obveznice		Vanjski dug	Unutarnji dug	
Banovići	1.032.912			1.032.912			31.12.2012
Bihać	3.911.576	11.044.445		14.956.021			31.12.2012
Bosansko Grahovo	42.119	0		42.119			31.12.2012
Bosanska Krupa	0	1.861.110		1.861.110			31.12.2012
Bosanski Petrovac		84.619		84.619			30.09.2009
Bugojno						74.551	30.09.2012
Busovača	105.184	63.332		168.516			31.12.2009
Bužim				0			31.12.2012
Cazin		1.001.752	1.000.000	2.001.752	3.573.198		31.12.2012
Čelić		150.701		150.701		617.616	30.06.2012
Čitluk		1.568.680		1.568.680			31.12.2012
Donji Vakuf		800.000		800.000			30.06.2010
Glamoč	164.684			164.684			31.12.2012
Gračanica		2.649.650		2.649.650	600.000		31.12.2012
Grude	4.488.493	566.942		5.055.435			31.12.2012
Ilijaš		990.000		990.000			30.09.2012
Jablanica						80.012	
Jajce		158.860		158.860			31.12.2012
Kakanj						6.594.300	
Kiseljak	9.769.526	75.058		9.844.584			31.03.2011
Kljuc		183.317		183.317			30.09.2011
Konjic		1.238.413		1.238.413			31.12.2012
Kreševo		37.750		37.750			31.03.2010
Kupres	297.020	0		297.020			31.12.2012
Livno	7.335.855			7.335.855			31.12.2012
Ljubuški		4.198.471		4.198.471			31.12.2011
Novi Travnik		687.907		687.907		136.264	31.12.2012
Odžak		194.419		194.419			30.06.2012
Olovo	4.200.000			4.200.000			31.12.2012
Posušje	4.887.399	502.410		5.389.809		5.195.002	31.12.2012
Sanski Most		1.919.792		1.919.792		2.139.845	30.06.2012
Sapna						499.000	30.06.2010
Srebrenik						158.656	31.12.2012
Stolac						517.168	31.12.2012
Široki Brijeg		818.176		818.176			30.09.2012
Teočak		16.737		16.737		182.581	30.06.2010
Tešanj			333.400	333.400		589.005	30.09.2012
Tomislavgrad	323.094			323.094			31.12.2012
Travnik		2.333.426		2.333.426			31.12.2012
Tuzla		6.010.975		6.010.975	6.001.887	7.206.288	30.09.2012
Zavidovici		1.004.732		1.004.732			31.03.2012
Zenica	2.188.744	1.251.879		3.440.623	1.523.110		31.12.2012
Žepče	2.700.000	0		2.700.000			31.12.2012
Živinice						600.000	31.12.2012
UKUPNO	41.446.606	42.977.692	1.333.400	85.757.698	11.698.195	24.001.283	